

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

**Islámský fundamentalismus jako bezpečnostní hrozba
pro Evropu. Džihád v teorii a praxi**

Autor práce: Lukas Schubert

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: prezenční

Vedoucí práce: Mgr. Richard Říha

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji panu Mgr. Richardu Říhovi za cenné rady, připomínky a vedení mé bakalářské práce. Dále bych rád poděkoval panu prof. PhDr. Janu Ratajovi, CSc. za cenné rady a připomínky při tvorbě projektu a zadání bakalářské práce.

Abstrakt

SCHUBERT, L. *Islámský fundamentalismus jako bezpečnostní hrozba pro Evropu. Džihád v teorii a praxi* : bakalářská práce. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2018. 70 s. Vedoucí bakalářské práce : Mgr. Richard Říha

Klíčová slova: : islám, islamismus, fundamentalismus, migrace, džihád, terorismus

Tato bakalářská práce se zabývá islámským fundamentalismem, který v dnešní době (2018) ohrožuje svět islamismem, a to především v podobě náboženských regionálních válek a terorismu. Pro snazší pochopení samotného pojmu fundamentalismus, se bude práce zabývat nejdříve islámem jako takovým a jeho primárními prameny. Tato oblast bude následně ještě doplněna úvodem do práva šaría, které z těchto pramenů vychází. Poté následuje samotná problematika fundamentalismu, přesněji bližší seznámení se samotným významem tohoto pojmu, a jeho podob v islámském prostředí. Práce reflektuje dvě mediálně nejaktuálnější a největší hrozby z muslimských zemí. Těmi jsou evropská migrační krize a islamistická organizace Islámský stát.

Nejdříve se bude práce zabývat evropskou migrační krizí. Jednou z hlavních příčin problematických aspektů evropské migrační krize je skripturalismus, který je hlavním prvkem samotného fundamentalismu.

Poslední stěžejní kapitola se snaží nejdříve analyzovat podoby džihádu v rovině teoretické a následně i podoby džihádu ve skutečném světě. Tento džihád v praxi bude představen především v podobě jeho násilné formy, a to popisem islamistické organizace Islámský stát a vybraných teroristických útoků spáchaných islamisty na státy Evropské unie.

Abstract

SCHUBERT, L. *Islamic Fundamentalism As a Security Threat to Europe. Jihad in Theory and Practice* : Bachelor thesis. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2018. 70 p. Supervisor : Mgr. Richard Říha

Key words: Islam, Islamism, fundamentalism, migration, jihad, terrorism

This bachelor thesis deals with Islamic fundamentalism which currently (2018) threatens the world by Islamism, mainly in form of regional and religious wars and terrorism. For easier understanding the concept of fundamentalism, this bachelor thesis deals with Islam and its primal sources first. This chapter is completed with sharia law which stems out from these sources. Then the issue of fundamentalism itself follows, a closer encounter with the meaning of this concept and its forms in Islamic world, respectively. The bachelor thesis reflects two highly topical and biggest threats from Muslim countries in the point of view of media. These are European migration crisis and an Islamic organization called the Islamic State.

The bachelor thesis deals with the European migration crisis first. One of the main causes of questionable aspects of the European migration crisis is scripturalism which is the key factor of fundamentalism.

The last main chapter tries to analyze the kinds of jihad in theory first and than also in practice. The jihad in practice is pointed out mainly in its violent form, by describing the Islamic organization called Islamic State and some Islamic terrorist attacks on the European Union countries.

Obsah

Úvod.....	7
1 Cíl a metodika bakalářské práce.....	8
2 Islám.....	10
2.1 Pět pilířů islámu.....	12
3 Islámské právo.....	15
3.1 Prameny islámského práva.....	16
3.2 Právo šaría.....	23
4 Fundamentalismus.....	27
4.1 Islámský fundamentalismus a neofundamentalismus.....	27
4.2 Zdroje fundamentalismu a neofundamentalismu.....	29
4.3 Islamismus.....	31
5 Migrace z muslimských zemí.....	33
5.1 Problémy integrace muslimů.....	34
5.2 Evropská migrační krize.....	36
5.2.1 Arabské jaro.....	36
5.2.2 Úvod do evropské migrační krize.....	37
5.2.3 Hlavní migrační trasy.....	38
5.3 Postoj unie k evropské migrační krizi.....	39
5.4 Konspirační teorie o důvodech podpory migrace.....	43
6 Džihád.....	45
6.1 Podoby džihádu.....	45
6.2 Islámský stát.....	50
6.3 Terorismus.....	54
6.3.1 Islámský terorismus.....	55
6.3.2 Teroristické útoky páchané islamisty na státy EU.....	57
6.3.3 Shrnutí kapitol o islámském terorismu.....	62
Závěr.....	63
Seznam použitých zdrojů.....	66
Seznam zkratk.....	70

Úvod

Islám je v současné době jedním z nejrychleji se šířících náboženství světa, které má již dvě miliardy příznivců. Tito lidé, muslimové, následují učení proroka Muhammada, které pochází ze 7. století n.l. Jako jiná náboženství vychází z velmi starých pramenů. Svět se ale po dobu několika staletích průběžně měnil a většina náboženství byla nucena tuto skutečnost dříve nebo později reflektovat. Tímto procesem došlo k reformaci požadavků na vlastnosti a chování jejich chráněnců. Islám je však jedním z těch náboženství, která se stále ještě drží svého původního učení a neakceptují řadu novinek současného civilizovaného světa. Nejčastěji se to týká opomíjení základních lidských práv a svobod v islámské společnosti.

V současnosti existuje mnoho různých výkladů Koránu a různá učení duchovních vůdců, která způsobila značnou diverzifikaci mezi muslimy. Hlavními dvěma proudy jsou sunnité a šíité. Oba tyto proudy se ještě nadále větví a vzniká tak celá řada mírně odlišných směrů islámu. Hrozbou je zde skutečnost, že některé z těchto směrů jsou natolik ortodoxní a radikální, že neakceptují nic, co neexistovalo v době proroka Muhammada. Jedná se o takzvaný islámský fundamentalismus, kterým se bude tato bakalářská práce blíže zabývat.

Z přísného dodržování původních pravidel islámu vychází i povinnost šířit učení proroka Muhammada dále po světě. Jedním ze způsobů šíření islámu, džihádu, je šíření víry násilím, které se objevuje v podobě regionálních válek na mnoha územích Asie a Afriky. Nutno zmínit i teroristické útoky, které jsou v souvislosti s džihádem páčány.

Právě tyto teroristické útoky se v současnosti stupňují a objevují se čím dál častěji i na území Evropské unie. Jedná se o snahu nastolit chaos a strach mezi občany našich státních zřízení a za účelem odvrácení naší společnosti od demokratických hodnot k islámské víře. Terorismus je jednou z největších hrozeb moderního civilizovaného světa.

Nelze ani opomenout současnou migrační krizi v EU, neboť probíhala ve stejné době, kdy se odehrály mnohé teroristické útoky spojené s islámem a muslimskými menšinami. To vše v doprovodu mnohých pouličních nepokojů a trestných činů ze strany azylantů. Nutno zmínit i aktivity Islámského státu a jiných radikálních teroristických organizací, neboť v obou případech a v mnoha dalších je motorem tohoto dění právě již zmíněný islámský fundamentalismus.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Cílem této bakalářské práce je hlouběji proniknout do ideologie a politiky islamismu. Ten je víceméně islámským fundamentalismem v praxi. Tyto pojmy jsou si natolik podobné, že i někteří odborníci mezi nimi hledají rozdíly jen stěží a jejich jednotlivé definice jsou tak často výstižné pro oba pojmy zároveň.

Autor této bakalářské práce došel k názoru, že bez základního povědomí o islámu jako takovém, se nelze zaměřit na relativně složitou problematiku, kterou pojmy fundamentalismus i islamismus do značné míry disponují. Samotný islám a jeho ideologickou a politickou stránku zase nelze pochopit bez základních informací o pramenech, ze kterých islámské náboženství vychází.

To je důvod, proč za pomoci literární rešerše je čtenář seznámen nejdříve se samotným islámem, jeho prameny a právem šaría, které je stěžejním právním systémem islámu ve všech oblastech každodenního života muslimů, bez jehož zpracování by bylo pro neznalého čtenáře opět velmi obtížné posunout se dále a uskutečnit další krok k hlubšímu pochopení celé islámské ideologie.

Poté, co čtenář úspěšně projde úvodem do islámu a islámského práva, přichází na řadu stěžejní kapitola, kapitola třetí-Fundamentalismus. Zde již bude čtenář seznámen blíže s pojmy a problematikou fundamentalismu a islamismu, a to včetně jejich radikálnějších a ortodoxnějších podob. Rovněž se autor bakalářské práce pokusí o analýzu zdrojů fundamentalismu, na které však čtenář naráží napříč zpracováním celé bakalářské práce.

Příkladem této skutečnosti mohou být i téměř celé předchozí podkapitoly o pramenech islámu nebo kapitola o právu šaría. Zdroje fundamentalismu jsou dobře patrné i v následující kapitole, Migrace z muslimských zemí. I kdyby autor této bakalářské práce vyloučil jev islamismu ve spojitosti s přistěhovalci na území Evropské unie, stále má migrace s fundamentalismem společného více, než se může na první pohled zdát. V obou případech je totiž kamenem úrazu ten samý základní stavební kámen, kterým je skripturalismus, tedy přísné lpění na obsahu sdělení primárních pramenů daného náboženství (ideologie).

Bakalářská práce se zabývá i džihádem, který je hlavním nástrojem šíření islámu, tedy islamismu, a je tak rovněž další nepostradatelnou částí celé práce. Opět přichází na řadu literární rešerše, díky které jsou popsány všechny teoretické

podoby džihádu. Zvláštní pozornost je věnována jeho násilné formě, které musela Evropská unie v posledních několika letech čelit, a to v podobě teroristických útoků. Ty probíhaly současně s evropskou migrační krizí, která se pak stala ještě větším cílem kritiky ze strany politických elit, bezpečnostních odborníků i samotných občanů Evropské unie.

Jednotlivým způsobům provedení těchto teroristických útoků se bude zabývat nejedna podkapitola kapitoly Džihád. Za pomoci dostupných zpravodajských zdrojů budou některé konkrétní útoky blíže popsány. Pozornost se v této kapitole dostane i k radikální islamistické organizaci Islámský stát, která naplňuje všechny podoby násilné formy džihádu. Mimo jiné je to i ta organizace, která se přihlásila téměř ke všem posledním teroristickým útokům ve státech Evropské unie.

2 Islám

Jak již bylo zmíněno v úvodní kapitole, islám je náboženství, které vzniklo počátkem 7. st. n. l. na Arabském poloostrově. V této době žil prorok Muhammad Ibn Abdulláh. Tomu se v letech 610 až 632 údajně několikrát zjevil archanděl Gabriel, přes kterého k němu promlouval sám Bůh neboli Alláh. Muhammad byl údajně vybrán jako poslední z řady proroků, kteří v dějinách lidstva šířili Boží vůli, neboť do té doby byla společnost i přes snahy jeho předchůdců zkažená a hříšná. Muhammadova věrouka vycházela z judaismu a z východních proudů křesťanství a byť těmito jinověrci pohrdal, nikdy neoznačil jejich víru za vymyšlenou nebo falešnou. Naopak islám mnoho myšlenek a tradic z těchto náboženství přebral. Muhammadovo učení se vyznačovalo naukou o jediném Bohu, naukou o prorocích a andělech, o předurčenosti člověka i o soudném dni. Podobné prvky s křesťanstvím nejsou otázkou náhody, neboť i zde je jejich zdrojem Starý a Nový zákon. Korán, svatá kniha islámu, zachycuje autentické slovo Boží, které bylo prorokovi předáno a reprezentuje tak Boží vůli, které se musí každý smrtelník podřídit. Samotné slovo islám vychází z arabského slovesa *aslama*, tedy podrobit se či odevzdat se Bohu. Sám prorok Muhammad sám sebe a své věrné označil za Boží otroky, kteří musí slepě následovat Jeho vůli.¹

Ze začátku Muhammad hlásal své učení ve své rodné Mekce, kde měl jen několik málo příznivců. Kázáním dokázal konvertovat přibližně jen něco okolo deseti lidí za rok. Poté co byl z Mekky vyhnán (skutečnost označovaná v arabské terminologii jako *hidžra*), působil zhruba od roku 622 v Medíně, kde získal politickou moc a stal se obávaným vládcem a dobyvatelem. Násilím pak přiměl konvertovat k islámu zhruba deset tisíc lidí ročně a islám se tak brzy rozšířil po celém Arabském poloostrově. Jak již zdroje zmiňují, je dobré si uvědomit, jakou silou vlastně disponuje ona samotná politická stránka islámu, neboť bez ní by se islám, jak ho známé dnes, do dnešních dějin nezapsal, zdali vůbec.²

---

¹ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 80-81. ISBN 978-80-85425-63-5

WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

² MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 81. ISBN 978-80-85425-63-5

WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

Na konci Prorokova života se hlásila k islámu již téměř celá Arábie, a i po jeho smrti se s pomocí jeho nástupců chalífů (islámský vůdce z pohledu světské moci) islám šířil s velkým úspěchem dále po světě. Stalo se tak především díky vojenským aktivitám. Muhammadovi nástupci dobyli Byzantskou a Perskou říši a tisíce dalších lidí tak byly nuceny konvertovat k islámu. Svou víru šířili i zámožní muslimští obchodníci, kteří obchodovali se zbožím z jedné z nejmocnějších říší té doby a měli tak světu jistě co nabídnout.³

Dnešní islám je rozštěpený podobně jako křesťanství na několik frakcí. K tomuto rozdělení došlo v okamžiku, kdy prorok Muhammad zemřel. Kamenem úrazu zde byla otázka nástupnického práva. Na straně jedné požadovali tradicionalisté, aby se příštím chalífou stal Abú Bakr, který patřil k vladařskému rodu Qurajš. Tito jeho stoupenci byli později označováni jako sunnité, od arabského slova *sunna* (v překladu tradice). Na straně druhé stála frakce Muhammadova bratrance a zetě Alího, který měl disponovat nástupnickým právem jakožto nejbližší člen Prorokovy rodiny. Tato frakce byla později nazvána jako šíité z arabských slov *Ší'at alí*, strana Alího. Už v té době měli sunnité oproti šíitům značnou početí převahu. V dnešní době je přibližně 90 % sunnitů a asi jen 10 % šíitů. V té době se objevila i třetí frakce, takzvaná *charídža*. Stoupenci této frakce naopak hlásali, že vůdcem by se měl stát nejzbožnější muslim nehledě na jeho původu. Tato frakce však nikdy nebyla z pohledu dějin natolik významná jako ony dvě předchozí. I v dnešní době, co se počtu stoupců této strany týče, jedná se o téměř zanedbatelné číslo. Prvním chalífou se stal Abú Bakr, po něm vládli chalífové Umar a Uthmána nakonec se stal chalífou i Alí.⁴

Oproti křesťanství s jeho církevním systémem, islám nemá dodnes žádnou institucionální podobu. Církev vznikaly na základě rozdělení moci světské a duchovní, islám ale k takové reformě nikdy nedospěl. Islám je jak náboženstvím, tak politickou ideologií a moc duchovní a světská jsou zde víceméně jedno a to samé. Celý stát by měl fungovat zároveň jako náboženský celek a není tím pádem potřeba zřizovat nějaký další institut. Sám vladař, chalífa, by měl být v ideálním případě i imámem, tedy duchovním vůdcem. Značnou politickou moc zde má i samotné duchovenstvo *'ulamā'*. To je

---

³ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 81. ISBN 978-80-85425-63-5

⁴ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 82. ISBN 978-80-85425-63-5

s pomocí nejrůznějších výkladů z islámských pramenů hlavním strůjcem islámského práva.⁵

2.1 Pět pilířů islámu

Pilíře islámu představují hlavní povinnosti vůči Bohu a je jich celkem pět. Někteří dnešní učenci k nim řadí i džihád, který bude zpracován v nadcházejících kapitolách.

a) Šaháda

Šaháda je jakési ústy pronesené vyznání víry v Boha a jeho Proroka, které zní takto: *Ašhadu an lá iláha illá 'lláh wa Muhammadan rasúlu 'lláh, Vyznávám, že není božstva kromě Boha (Alláha) a Muhammad je posel Boží.* Šaháda je odříkávána při každodenním modlení a je prováděna především proto, aby byly modlitby Bohem vyslyšeny.⁶

Šahádu musí rovněž recitovat osoba, která se chystá konvertovat k islámu. Zpravidla se tak děje před imámem (duchovním vůdcem), ale v případě nouze stačí, aby daná osoba přednesla šahádu před dvěma muslimskými svědky a konvertování k islámu je úspěšné. Proč je šaháda používána pro přijímání nových muslimů k islámu? Jako základní stavební kámen modlitby je zde přiznání, že prorok Muhammad byl skutečně prorokem Božím a tedy vše, co je psané v Koránu, je považováno za autentickou Boží vůli. V okamžiku, kdy se muslim ztotožní se základními prameny islámu, má celé učení islámu téměř na dosah ruky.⁷

b) Salát (Modlitba)

Salát je modlitba směřovaná k Bohu, která ho žádá, aby vedl naše kroky správným směrem. Její provádění je na rozdíl od běžných soukromých proseb a modliteb upraveno právem šaría. Tato modlitba může být odříkávána jen v arabštině. Muslim si před modlitbou musí očistit své tělo, obléct si na sebe čisté šaty a zout obuv. Samozřejmě i místo modlitby musí být dokonale čisté. Další podmínka ke správnému provedení Salátu je zaujmout při modlení správný směr (k Mekce) a polohu. Modlitby

---

⁵ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu.* Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s 82. ISBN 978-80-85425-63-5

⁶ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty.* Praha : Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. První vydání. 296 s. s. 92. ISBN 80-7021-125-3

⁷ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty.* Praha : Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. První vydání. 296 s. s. 92. ISBN 80-7021-125-3

musí probíhat ve správný čas, a to celkem pětkrát za den. Modlitební časy jsou předem stanovené podle astronomických propočtů a na každý den si musí muslim zjistit, jaký je správný čas k provedení modlitby. To je možné buďto z denního tisku nebo radiového a televizního vysílání. V případě, že nějaký muslim zmešká modlitbu v některém z daných časů, musí se příště modlit o to déle, aby to Bohu vynahradil. Ona poctivost při modlení bude totiž první věc, která bude po smrti před Bohem posuzována a hodnocena.⁸

c) Zakát

Zakát je jakási povinná daň z toho, co muslim vlastní, ale již nevyužije. Týká se tedy nejen financí ale i jiného majetku, jako jsou vypěstované plodiny, nadbytečný dobytek, drahé kovy atd. Zatímco některé islámské školy prosazují zabránění veškerého majetku, který přesahuje stanovené limity, většinou se odvádí jen malá procentuální část z toho, co přebývá. Ta by měla být úřady následně přerozdělena mezi potřebné. Jedná se o institut podobný klasickému pojetí povinné sociální daně.⁹

d) Půst

Tradice půstu, který zavedl prorok Muhammad, vychází z židovského vzoru, který ale trval pouze jeden den. Během ramadánu (devátý měsíc lunárního islámského kalendáře) je po každý den, od východu slunce až po jeho západ, zakázáno pít a jíst (i provozovat pohlavní styk). Výjimku z půstu mají děti do deseti let, kojící ženy, nemocní, těžce pracující a lidé na cestách. Pokud někdo zapomene, že má držet půst a nají se, nebo se při provádění osobní hygieny omylem napije, tak to víceméně nevádí. V případě že tak učinil úmyslně, musí půst za daný den nahradit v jiném dni.¹⁰

Islámská společnost je během ramadánu půstu přizpůsobena. Na většině území převažuje noční život, zatímco ve dne se spí. Někteří nemocní si nechávají vpichovat léky injekčně místo toho, aby je museli v podobě prášků polykat (jíst). Paradoxně se během ramadánu zvyšuje spotřeba potravin, především masa, které je v noci konzumováno během oslav ramadánu.¹¹

---

⁸ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty*. Praha : Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. První vydání. 296 s. s. 96-97, 102. ISBN 80-7021-125-3

⁹ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty*. Praha : Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. První vydání. 296 s. s. 104-106. ISBN 80-7021-125-3

¹⁰ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty*. Praha : Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. První vydání. 296 s. s. 107-109. ISBN 80-7021-125-3

¹¹ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty*. Praha : Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. První vydání. 296 s. s. 107-109. ISBN 80-7021-125-3

e) Hadždž

Hadždž představuje povinnost muslimů se alespoň jednou za život vydat do Mekky. Na takovou cestu se musí vydat každý muslim, pokud je toho finančně a zdravotně schopen. Jsou zde tedy opět určité výjimky. Muslim, který se do Mekky z nějakého důvodu nedostane, může za sebe poslat zástupce, kterému uhradí veškeré náklady spojené s poutí. Tato povinnost se rovněž nevztahuje na ženy, které nemají manžela nebo jiného mužského příbuzného, který by je do Mekky doprovodil. Pokud muslim náhle zemře, aniž by vykonal Hadždž, je tato povinnost přidělena jeho dědici.¹²

Před vstupem do Mekky si muslim obleče slavnostní ošacení a vydá se ke Kábě, kterou musí sedmkrát obejít dokola a při tom se dotknout černého kamene, který je v Kábě umístěn. Následuje sedminásobný běh mezi místními pahorky Safá a Marwa poblíž mešity. Poslední zastávka je u pramene Zamzam, který má údajně léčivé účinky. Muslimové z tohoto pramene pijí a namáčejí si své sváteční ošacení, aby v něm jednoho dne mohli být pochováni.¹³

Hadždž může být vykonán pouze v určitou dobu v roce, a tak se do Mekky vydává vskutku velké množství muslimů. Mimo již zmíněné zvyky se musí poutníci zúčastnit kázání v chrámu u Káby a třetí den se vydávají do údolí Mia, kde hází kamínky na kamenné terče zvané *džamra*. Tento akt symbolizuje zažehnání d'ábla, kterého v těchto místech údajně zahnal kameny Ibráhím. Následně se v údolí obětuje Bohu ovce nebo koza a maso se nechá sušit. Po třech následujících dnech, kdy je maso úspěšně vysušeno, si jej vezmou na cestu zpět a vydají se na svou poslední zastávku. Tou je Medína, kde se nachází hrob proroka Muhammada.¹⁴

---

¹² KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty*. Praha : Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. První vydání. 296 s. s. 110-111. ISBN 80-7021-125-3

¹³ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty*. Praha : Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. První vydání. 296 s. s. 111-112. ISBN 80-7021-125-3

¹⁴ KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty*. Praha : Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. První vydání. 296 s. s. 112. ISBN 80-7021-125-3

3 Islámské právo

V mnoha zemích arabského světa je aplikováno takzvané islámské právo. V dnešní době se s ním můžeme setkat i v muslimských komunitách všude po světě. Jak již název napovídá, jedná se o souhrn norem, které vychází z náboženských tradic a s právem, které známe z demokratických států, nemá mnoho společného. Hlavní rozdíl je už v samotném pojetí tohoto práva. Většinou se pojem právo chápe jako zákonem stanovená pravidla chování v určité zemi. Jsou stanovena místní autoritou, lidem nebo jiným mocenským aparátem. Nutno ještě zmínit, že takové právo následně sleduje určitý záměr, který je stanoven potřebami lidu, případně potřebami místních autorit. Na jeho konečnou podobu má samozřejmě vliv i řada dalších aspektů, jako je například historický vývoj dané země, její geografické umístění, současná bezpečnostní a ekonomická situace atd. Řada z těchto aspektů je do jisté míry ohebná a zákonodárci musí změny těchto aspektů reflektovat a právní řád dané země průběžně aktualizovat.¹⁵

Islámské právo je ale takzvané právo zjevené a neměnné. To znamená, že ho lidem daroval sám Bůh, Alláh, a obyčejný smrtelník ho nemůže nijak měnit. Princip, kdy se zákon upravuje k potřebám lidu a okolnostem, je zde proto zcela opačný. Lidé a vlastně vše co na světě existuje by se mělo přizpůsobit, aby bylo v souladu s islámským zjeveným právem. Tento ortodoxní postoj k pojetí práva a jeho snaha o přísné dodržování, jsou označovány společným pojmem skripturalismus. Ten se do určité míry objevuje ve všech oblastech islámského práva a je hlavním prvkem islámského fundamentalismu.¹⁶

Jedním z mnoha dalších zásadních rozdílů mezi evropským a islámským pojetím práva je skutečnost, že islámské právo zahrnuje nejen práva a povinnosti člověka vůči jinému člověku a společnosti ale i vůči samotnému Bohu. Z porušení těchto povinností jsou následně vyvozeny sankce a jiné postihy tvořící další oblast, která je v islámském právu zahrnuta. Za neuposlechnutí některých příkazů a nevykonání nakázaných povinností hrozí i tresty, které mají být vykonány až po smrti hříšníka před samotným

---

¹⁵ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 9, 17-18. ISBN 978-80-247-4379-0

¹⁶ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 9, 18. ISBN 978-80-247-4379-0

MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 65. ISBN 978-80-85425-63-5

Bohem. To může být v očích muslima mnohem horší trest, než ten který může být na Zemi skutečně vykonán.¹⁷

Je nutné také zmínit, že tento právní řád reguluje chování člověka v průběhu celého dne od narození až do smrti, a to i v těch nejběžnějších záležitostech jako je stravování, osobní hygiena, vzhled atd. Tento právní řád zkrátka tvoří jeden velký manuál, jak by měl takový muslim vypadat a jak by se měl správně chovat. Tato skutečnost je v islámském právu nazývána jako šaría, v překladu cesta, kterou nám vytyčil Bůh a po které musíme kráčet, pokud se k němu chceme jednoho dne dostat. Právo šaría je tedy islámským právem.¹⁸

3.1 Prameny islámského práva

Primární prameny islámského práva a jejich následné výklady a dodatky utváří islámské právo šaría, cestu po které musí kráčet každý zbožný muslim. Jak již bylo zmíněno, šaría upravuje chování svých následovníků i v těch nejosobnějších a nejtriviálnějších záležitostech. Mimo to se ale zabývá i závazky člověka vůči Bohu nebo celé společnosti. To je důvod, proč jsou tyto prameny pro ideologii islámu a náboženství samotné natolik důležité. Z pohledu autora této bakalářské práce jsou základním kamenem celé tematiky islámského fundamentalismu. Islámských pramenů je celá řada, ale mezi ty hlavní patří Korán a sunna.¹⁹

a) Korán

Korán je svatá kniha islámu a představuje přibližně čtrnáct procent z celkového počtu slov výše zmíněných primárních pramenů islámu (Korán a sunna). Název je odvozen od arabského slovesa *qara'a*, v překladu vyprávět, přednášet či recitovat. Údajně se totiž Muhammadovi několikrát zjevil archanděl Gabriel a recitoval mu slovo Boží přímo z *umm al-kitab*, matka knihy. Jedná se o jakousi první verzi Koránu, která je uchována u Alláha v nebi a v průběhu několika zjevení byla všechna slova z této knihy Muhammadovi odhalena. Prostřednictvím Proroka se pak její poselství mělo šířit dále mezi ostatní smrtelníky.²⁰

---

¹⁷ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 19. ISBN 978-80-247-4379-0

¹⁸ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 19. ISBN 978-80-247-4379-0

¹⁹ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 57. ISBN 978-80-247-4379-0

Co se týče Koránu, takového jak ho známe dnes, je rozdělen na 114 kapitol, které obsahují celkem 6236 veršů. Kapitoly jsou řazeny podle počtu veršů, a to od nejdelších kapitol po ty nejkratší. Je tomu tak i přesto, že verše do jisté míry reflektují Prorokův život a jejich chronologické uspořádání by bylo logičtější a pro pochopení jejich výkladu snazší. Přibližně deset procent z celkového počtu veršů Koránu je zdrojem islámského práva, ale jedná se o verše, které reflektují Prorokovo řešení nahodilých životních situací. Verše, ze kterých se dá vyčíst islámské právo, proto se vyskytují nesystematicky napříč celou knihou.²¹

Pro představu, sedmdesát veršů se věnuje rodinnému právu, neboť řeší problematiku dědictví, manželství, otcovství, péče o dítě atd. Stejný počet veršů byl věnován otázkám obchodu. Dalších třicet veršů by se dalo označit za jakýsi základ trestního práva. Po menším počtu veršů se v Koránu dále objevuje problematika otázek ekonomicko-sociálních, finančněprávních i problematika mezinárodních vztahů. Asi sto čtyřicet veršů je čistě náboženského charakteru. Zabývají se modlitbami, půstem, almužnou chudým, pokáním atd.²²

Jak již bylo několikrát zmíněno, jedná se o slovo (učení) Boží, které je tedy věčné a žádný smrtelník jej tedy nemůže nijak pozměnit. Jakožto základní pramen islámského práva pak Korán naráží na relativně problematický aspekt, který nedovoluje ani po stovkách let reformovat stěžejní část islámského práva, které je v Koránu nalezeno. Zatímco někdy je Boží vůle z textů zřejmá a jednoznačná, tedy vyjádřena zákazy a příkazy, některé verše tak jednoznačné nejsou. Na scénu pak přicházejí *ulamá* (duchovní učenci), kteří vytváří výklady nejednoznačných veršů, které mohou mít značný vliv na výslednou podobu vycházejícího sdělení.²³

---

²⁰ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 58. ISBN 978-80-247-4379-0

WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

²¹ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 58-59. ISBN 978-80-247-4379-0

²² POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 59-60. ISBN 978-80-247-4379-0

WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

²³ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 58-60. ISBN 978-80-247-4379-0

WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

Zajímavou vlastností Koránu je takzvané rušení předchozích veršů, kdy sdělení starých veršů je nahrazeno verši novějšími. Korán byl totiž Prorokovi postupně zjevován během dvaadvaceti let a během té doby se značně měnila Prorokova životní situace. Verše, které pocházejí ze začátku Muhammadovi prorocké činnosti z Mekky jsou poetičtější a jejich obsahem je seznámení člověka s islámem, s Alláhem jako jediným bohem a předdefinovanými vzorci správného chování v oblasti etiky a morálky. Později v Medině se ale z Muhammada stane obávaný vojevůdce a obsah sdělení těchto novějších veršů je zaměřen na otázky spíše politického rázu než toho náboženského. S větší mocí totiž rostly Muhammadovy možnosti prosazení jeho (Boží) vůle. Například poté, co musel Prorok chování nevěřících přehlížet a tolerovat, mohl později káfíry (nevěřící) za toto chování trestat. Nevěřící mohli být násilím přiměni konvertovat k islámu, případně je bylo možno usmrtit, zotročit atd. Přesně takové a mnohé další podobné případy duálního charakteru se objevují v celém Koránu. Zpravidla se zde uplatňuje princip rušení starších veršů, arabsky *nasch*. Ten pak nahrává radikálnějším větvím islámu, protože se zde mění především principy chování uplatňované vůči káfírům, které je umožňují vraždit, znásilňovat, okrádat, zotročovat, podvádět atd. Toto chování vůči všem nevěřícím je pak dokonce samotným právem, na které má každý muslim podle Koránu nárok.²⁴

Méně ortodoxní větve vzaly v potaz tento dualismus, který je v Koránu obsažen, a proto pracují s dvojím sdělení Koránu. Mohou se pak tedy samy rozhodnout, který z veršů bude utvářet jejich cestu životem, šaría. Bohužel ani tento méně ortodoxní postoj není pro káfíry zcela přívětivý. Byť v prvních verších Koránu Muhammad neupřednostňuje násilí vůči káfírům, nadále jimi pohrdá a nepovažuje je za lidi rovné muslimům.²⁵

Příklad dualismu obsaženého v Koránu ze zdrojů se kterými autor pracoval:

Korán 73:10 *Trpělivě snášej to, co oni (káfíři) hovoří, a vzdal se od nich důstojně.*²⁶

---

²⁴ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 59-60. ISBN 978-80-247-4379-0

WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

²⁵ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 59. ISBN 978-80-247-4379-0

WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

²⁶ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

Korán 8 :12 *A hle, Pán tvůj vnukl andělům: „Jsem s vámi, podpořte tedy ty, kdož uvěřili! Já vrhnu do srdcí kafírů hrůzu a vy jim usekejte hlavy a konečky prstů!“*²⁷

b) Sunna

Sunna, v překladu tradice, je druhým stěžejním pramenem islámu. Je tvořena především takzvanými hadísy. Jedná se o vyprávění o skutcích a výrociích Proroka a jeho nejbližších, které měly být všem vzorem. Sunna by se dala rozdělit na dvě části, kdy na straně jedné je právní část a na té druhé část neprávní. Do právní části patří všechny hadísy o skutcích proroka Muhammada, jež jsou považovány za příklad správného chování, které musí být z Boží vůle následováno. Neprávní část popisuje především proroka Muhammada samotného a jeho každodenní život. Tato část představuje doporučené chování, kterým by se měl každý muslim řídit, avšak ze samotné podstaty to není přikázáno. Je pak na místních autoritách (nejčastěji *‘ulamā’*) jestli některé části neprávní sunny implementují do své podoby práva šaría.²⁸

Povinnost následovat Prorokovy skutky zachycené v sunně vychází již ze samotného Koránu, kde je popsán údel Proroka šířit svou moudrost mezi své chovance. Ona moudrost, jež má být předávána z generace na generaci, je spatřována právě v sunně jako stěžejním zdroji této moudrosti. V samotné sunně se objevuje i hadís, kde údajně prorok Muhammad sám vyslovil, že muslimové musejí následovat jeho učení a skutky (Korán a sunna). Ty jim Prorok totiž úmyslně zanechal, aby na svých cestách nezbloudili. To Alláh vedl činy proroka Muhammada a napodobování Proroka je tedy to, co by v daných situacích požadoval sám Alláh.²⁹

Samotné hadísy se skládají ze dvou částí. V té první jsou obsažena jména všech takzvaných tradentů, kteří si konkrétní hadís předávali, než byl sepsán. Čím více osob je na hadísu uvedeno, tím více je pro muslimy důvěryhodný. Následující část už je samotné sdělení. Pokud se jedná zrovna o právní část sunny, ta může přímo doplňovat nebo přesněji rozebírat určité verše z Koránu. Případně se zde objevují nové skutečnosti, které v samotném Koránu nejsou ani zmíněny. Má-li se za to, že je daný hadís důvěryhodný, jeho vypovídající hodnota je totožná s tou, která je přisuzovaná Koránu.³⁰

---

²⁷ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

²⁸ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 64. ISBN 978-80-247-4379-0

²⁹ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 65. ISBN 978-80-247-4379-0

Různé islámské právní školy přiřazují konkrétním hadísům odlišnou důvěryhodnost. Prvním měřítkem je tedy počet tradentů, kteří si hadís předávali. Musí se však jednat o čestné osoby, tedy muslimy kteří se nijak neprovinili vůči Bohu. Celkový počet důvěryhodných tradentů také není vše, neboť je důležité i to, kolik lidí z tohoto celkového počtu se mohlo s prorokem Muhammadem skutečně setkat. Tato skupina lidí se pokládá za nejdůvěryhodnější. Druhou nejdůvěryhodnější skupinou jsou osoby, které se mohly setkat alespoň s těmi, kteří za svého života mohli Proroka vidět nebo slyšet. Další generace již nejsou tak důvěryhodným zdrojem a je tedy vítané, pokud daný hadís obsahuje co nejvíce jmen osob, z první nebo druhé skupiny tradentů. Samotní tradenti podléhají i dalším kritériím, například jak moc byli ve svém životě neomylní a zbožní, což dále určuje jejich důvěryhodnost.³¹

Muslimští učenci měli hodně práce odlišit pravé hadísy od těch falešných, neboť z různých důvodů vzniklo falešných hadísů vskutku nemalé množství. Důvěryhodnost úvodní části je z pohledu učenců mnohem důležitější než realita té obsahové.³²

c) *Iğmā'*

Iğmā' je dalším ze stěžejních pramenů islámského práva. Slovo je odvozeno od slovesa *ağma'a*, kterým je myšleno něco rozhodnout nebo i shodnout se na něčem. V oblasti islámského práva je jím nazýván princip, kdy se muslimská komunita jednoznačně shodne na tom, co je nebo není v rozporu s Boží vůlí. První taková sezení byla uskutečněna již krátce po Muhammadově smrti a jsou označována obecným pojmem jako konsensus. Co se týče osob, které měli o konsensu rozhodnout, jednalo se většinou o shodu všech muslimských učenců nebo duchovenstva. Panovaly zde i názory, že by se na případné shodě měli podílet všichni muslimové v oblasti, kde mělo být o *Iğmā'* rozhodnuto. V Koránu je však citován verš, kdy toto privilegium patří jen Prorokovi a těm, kdo mají mezi muslimy určitou autoritu. Z tohoto důvodu se tato možnost omezila na již zmíněné učence a politické vůdce komunit. Někdy se kompetence přiřazuje tomu, kdo je zkrátka v řešené problematice ve svém oboru. Například duchovenstvo by mělo rozhodnout o věcech náboženských, zatímco svěští

---

³⁰ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 65-67. ISBN 978-80-247-4379-0

³¹ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 68-71. ISBN 978-80-247-4379-0

³² POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 73. ISBN 978-80-247-4379-0

vůdci by měli rozhodovat o záležitostech politického charakteru, byť v islámu jde náboženství a ideologie ruku v ruce.³³

Ne všechny islámské větve se drží tohoto principu. Například šíite mají za svého politického vůdce přímo imáma (duchovního vůdce) a ten je podle nich také jediná legitimní osoba k rozhodnutí o záležitostech, které by jinak musely být řešeny v konsensu. Samotná legitimita tohoto procesu je obsažena ještě v jednom Hadísu ze sunny, kde prorok Muhammad tvrdí, že jeho komunita se nikdy neshodne na omylu a prorok Muhammad je sám neomylný. To znamená, že vše, na co by se vztahoval onen konsensus, je správné, neomylné a z Boží vůle.³⁴

V dnešní době se ale i někteří muslimští učenci proti tomuto výroku ohradili. Historie principu *Iğmā'* sahá až do období krátce po Muhammadově smrti. To znamená, že některé právní normy, které byly konsensem nalezeny jsou po stovkách let doposud nereformovány, protože jakmile konsensus něco schválí, není zde možnost s ním nesouhlasit. Kdyby byla tato barikáda prolomena a privilegium konsensu dáno skutečně lidem znalým ve svých oborech, byl by to jeden z mnoha potřebných kroků k zavedení demokratických principů v islámských zemích (tedy alespoň částečně demokratických). Dnešní islám, je však stále povětšinou velmi ortodoxní a dle názoru autora této bakalářské práce se zvláště v dnešní době taková novinka nekoná. Většina takových novinek je totiž muslimy považována za nežádoucí. V arabském jazyce je pro pojem nežádoucí novinky vyčleněno i samotné podstatné jméno, *bid'a*. To představuje většinu novinek novodobého světa, protože dokud se islám bude snažit přiblížit k proroku Muhammadovi a jeho době, což podle islámských pramenů každý muslim musí, bude *bid'a* jakákoliv reforma v islámském právu.³⁵

d) Příklady dalších zdrojů islámského práva

Mezi prameny islámského práva patří ještě řada dalších právních metod. Jednou z nich je například *Mašlaḥa*, jedná se o arabské slovo, které by se dalo přeložit jako veřejný zájem. Zde se se rozhoduje o otázkách v oblasti náboženství, života, rodiny a majetku, a to v konkrétních případech, které nebyly doposud řešeny v Koránu

---

³³ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 74-75. ISBN 978-80-247-4379-0

³⁴ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 75-76. ISBN 978-80-247-4379-0

³⁵ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 76-78. ISBN 978-80-247-4379-0

ani sunně, byť Korán vyzývá k ochraně těchto základních hodnot. *‘Ulamā’* pak musí rozhodnout, které normy chránící veřejný zájem se stanou součástí práva šaría.³⁶

Islámské právo do jisté míry pracuje i s právními domněnkami, například se zde objevuje pomocná metoda *Istiṣḥāb*, která říká, že pokud nějaká norma, skutečnost nebo tradice existovala (případně neexistovala) už kdysi, pokládá se za platnou (případně neplatnou) i v přítomnosti, než bude prokázán opak. Tento princip je aplikovatelný na řadu skutečností. Například pokud v Koránu není něco vyloženě zakázáno, a ani jiné prameny danou věc nezakazují, je zde předpoklad, že je to povoleno.³⁷

Dále zde existuje zvykové právo, arabsky *‘Urf*. Jedná se o jakýkoliv zvyk, který má dlouho tradici a je rozšířen mezi širokou muslimskou veřejností. Neodporuje-li takový zvyk některým již šáriou řešeným skutečností, stává se zvykové právo nástrojem islámského právního systému, stojícího hned vedle šaría. Jeho odkaz na primární prameny je víceméně nepatrný a jedná se spíše o ústupek vůči skutečným životním situacím, které nejsou právem šaría regulovány.³⁸

Za zmínku stojí i metoda zvaná *Qijās*, která vychází ze židovského práva *halacha*. Ta říká, že pokud je některá věc/skutečnost A nějakým způsobem právním systémem regulována a jiná jí podobná věc/skutečnost B není (ale měla by být), bude regulována za stejných podmínek jako jí podobná již regulovaná věc/skutečnost A.³⁹

I samotný čestný a důvěryhodný muslim s dobrou znalostí Koránu a sunny může být tvůrcem šaría, své cesty po které musí jako zbožný muslim kráčet. Tedy alespoň v oblasti práva, která nejsou regulována Koránem, sunnou ani principem *iğmā‘*. Pokud použije svůj zdravý rozum a pokusí se dodržet základní principy chráněné primárními zdroji, může být i individuální přístup tvůrcem šaría. Tento princip se nazývá *iğtihād*. Samotný princip je povolen přímo z primárních zdrojů, kde jsou popisovány příběhy Mohammadovo společníků, kteří se v různorodých situacích museli spolehnout na vlastní úsudek. Jedná se de facto o nalézání právních norem šaría.⁴⁰

---

³⁶ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 84-87. ISBN 978-80-247-4379-0

³⁷ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 87-89. ISBN 978-80-247-4379-0

³⁸ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 89-91. ISBN 978-80-247-4379-0

³⁹ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 78-79. ISBN 978-80-247-4379-0

⁴⁰ POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. s. 91-94. ISBN 978-80-247-4379-0

3.2 Právo šaría

Původním významem označovalo slovo šaría cestu k prameni vody. Již prorok Muhammad tímto slovem označil cestu člověka, po které by měl kráčet každý zbožný muslim. Právě prorok Muhammad měl být dokonalým vzorem takového věřícího a každý, kdo měl být pravý muslim, ho musel následovat, a to nejlépe i v těch nejbanálnějších záležitostech. A aby ani po Prorokově smrti jeho chovanci nezbloudili z cesty, zanechal jim prostřednictvím Koránu autentické slovo Boží a sunnu. Tedy své činy, které byly později písemně zaznamenány a sloužily jako návod ke vzornému chování. To je podle výkladů Koránu hlavní důvod, proč byl prorok Muhammad pověřen Bohem k šíření jeho vůle. Bůh je všemohoucí, údajně by mohl přesvědčit lidi o své skutečnosti sám, a to kdykoliv by chtěl, a ulehčil by tak prorokům mnohá trápení. Bůh to ale neudělal. Jen šlechetné a zbožné lidské činy ve světě plném špatnosti a bezvěrctví mohou pro ostatní smrtelníky sloužit jako dokonalý lidský příklad vzorného chování, které musí každý věřící následovat i v tíživých situacích.⁴¹

Na základě primárních zdrojů, vznikly i další od nich odvozené sekundární zdroje, které dohromady pokrývají téměř veškerou problematiku v oblasti politiky, náboženství, finančního, trestního, rodinného a obchodního práva, mezinárodních vztahů atd. Na každého muslima se pak vztahují všechny příkazy, povinnosti, zákazy, tresty, doporučení atd., které se v těchto pramenech islámského práva nachází. Právo šaría, je pak každý krok, který je vykonán v souladu s těmito prameny. Samotné právo šaría se vztahuje téměř na veškeré každodenní činnosti člověka, a to od jeho narození až do smrti. Šaría, jako cesta muslima životem, je pak v tomto ohledu příznačným označením.⁴²

Stěžejním problémem je že primární zdroje, které vznikaly prostřednictvím činů a výroků proroka Muhammada, jsou pokládány za autentickou Boží vůli a žádný smrtelník se nemůže postavit Boží vůli. Nelze tedy pozměnit primární zdroje. Někaké reformy zákona tedy můžeme očekávat teoreticky pouze v oblastech, na které se primární prameny nevztahují. Je tedy nepravděpodobné, že by se například muslimské

---

⁴¹ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

ALI, Abdallah Josuf. *Svatý Korán, český překlad, význam a komentář s rejstříkem veršů*. Přeložil. HRBEK, Ivan. PROCHÁZKA, Josef. 1. vydání. Praha : AMS, 2000. 826 s. s. 414. ISBN 80-9024419-1-3

⁴² WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

ženy dočkaly stejných práv, kterými disponují muži, neboť jejich postavení je v Koránu již vyřešeno a Korán je neměnný.⁴³

Nejznámější psaná podoba práva šaría je zachycena v knize ze 14. století, nám známá pod anglickým názvem *The Reliance of the Traveller*. Jedná se o typické zpracování islámských pramenů do jakéhosi podrobného manuálu ke správnému dodržování práva šaría. Kniha obsahuje okolo dvanácti set stránek a dodnes je mezi islámskými učenici velmi uznávanou literaturou.⁴⁴

Právo šaría upravuje chování muslima snad ve všech oblastech. Vymezuje vzájemné postavení mužů a žen ve společnosti. Kdy ženy některá práva buď přímo postrádají nebo jsou jiným způsobem omezeny nebo znevýhodněny. Například svědectví ženy má poloviční váhu oproti svědectví muže. Dojde-li tedy například ke znásilnění, kdy muž znásilní ženu, na vině bude s největší pravděpodobností ona znásilněná žena (stačí aby muž řekl, že žena ho svedla). Samotný manžel se trestného činu znásilnění dopustit ani nemůže, neboť žena je povinna se svým manželem souložit kdykoliv muž požaduje. Některé dívky na tuto skutečnost narazí už ve velmi nízkém věku, neboť sám prorok Muhammad měl šestiletou manželku a dětské nevěsty tak nejsou v islámském prostředí ničím neobvyklým.⁴⁵

Mezi zajímavé skutečnosti patří fakt, že v islámském prostředí jsou zakázány hudební nástroje (až na malé výjimky). Je zakázáno ztvárňovat živé postavy nebo kreslit obrazy. V islámském finančnictví je zakázáno půjčovat peníze s úrokem. Podobné příkazy a zákazy jsou patrné ve všech oblastech islámského práva.⁴⁶

Právo šaría se z velké části věnuje i problematice střetu civilizací (muslimů a nevěřících). Je to dané tím, že přibližně polovina z celkového počtu textů Koránu a sunny se zabývá právě tímto tématem. Tedy bojem proroka Muhammada proti všem kafirům, nevěřícím. A to je v podmínkách Evropské unie snad každý nemuslim.⁴⁷

---

⁴³ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

⁴⁴ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

⁴⁵ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

⁴⁶ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

⁴⁷ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

Islám vychází z judaismu a křesťanství a muslimové tato náboženství do malé míry uznávají, neboť stejně jako muslimové jsou lidem Knihy. Muslimové dostali od Boha Korán, křesťané Evangelium a Židé Tóru. Navzájem je spojuje, že si je Bůh vybral a oni ho následují, byť ho každý z nich uctívá jiným způsobem. Ale islám přichází na scénu až jako poslední, neboť Bůh nebyl se svými chráněnci na Zemi spokojen, a tak měl údajně přijít prorok Muhammad s novými pravidly chování, která jsou regulována šarií. Abyste tedy mohli být v očích muslima zbožným křesťanem nebo židem, musíte uznat proroka Muhammada jako posledního Božího proroka a dodržovat právo šaría, aby se vaše chování nijak neprotivilo Boží vůli. Křesťané musejí navíc přijmout skutečnost, že Ježíš Kristus nebyl synem Božím, ale pouze prorokem jako Muhammad. Navíc muslimové nepřipouštějí, že by byl Ježíš ukřižován. V arabském světě tvoří tito křesťané a židé kastu zvanou dhimmí. Dhimmí mohou svou víru nadále neveřejně vyznávat a jsou určitým způsobem i pod ochranou islámského práva, pokud tedy splňují řadu podmínek. Od povinnosti platit za svou víru poplatky až po zřeknutí se řady důležitých práv. Například i práva vypovídat u soudu, které je vždy při jakémkoliv soudním sporu jedním ze stěžejních důkazů celého soudního líčení. Nedá se ale říci, že by se přímo jednalo o otroky nebo lidi, kterými je vyloženě opovrhováno, neboť takoví lidé mohou být pro své činy stále v přízni i u samotného Alláha (nejen u muslimů díky ústupkům vůči právu šaría).⁴⁸

To je podloženo následujícími verši z Koránu:

Korán 3:114 ...*(někteří lidé knihy) věří v Boha a v den soudný, přikazují vhodné a zakazují zavrženíhodné a soutěží v konání dobrých skutků; a to jsou praví zbožní.*⁴⁹

Korán 3:115 *Cokoliv dobrého učiní, nebude jim upřeno a Bůh dobře zná bohobojné.*⁵⁰

Pokud ale muslim vstoupí na území Evropské unie a spatří křesťany se znaky kříže, které mají svůj původ právě v ukřižování Krista, je velmi pravděpodobné, že muslim uvidí automaticky místo křesťanů obyčejné bezvěrce. Zde je verš ze zdrojů se kterými autor této bakalářské práce pracoval. Ten vyzývá muslimy k boji proti Židům a křesťanům, kteří neuznávají Proroka Muhammada a jeho učení.⁵¹

---

⁴⁸ ALI, Abdallah Josuf. *Svatý Korán, český překlad, význam a komentář s rejstříkem veršů*. Přeložil. HRBEK, Ivan. PROCHÁZKA, Josef. 1. vydání. Praha : AMS, 2000. 826 s. s. 81. ISBN 80-9024419-1-3

⁴⁹ ALI, Abdallah Josuf. *Svatý Korán, český překlad, význam a komentář s rejstříkem veršů*. Přeložil. HRBEK, Ivan. PROCHÁZKA, Josef. 1. vydání. Praha : AMS, 2000. 826 s. s. 81. ISBN 80-9024419-1-3

⁵⁰ ALI, Abdallah Josuf. *Svatý Korán, český překlad, význam a komentář s rejstříkem veršů*. Přeložil. HRBEK, Ivan. PROCHÁZKA, Josef. 1. vydání. Praha : AMS, 2000. 826 s. s. 81. ISBN 80-9024419-1-3

⁵¹ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

Korán 9:29 *Bojujte proti těm, kdož nevěří v Alláha a v den poslední a nezakazují to, co zakázal Alláh a Jeho posel, a kteří neuctívají náboženství pravdy, z těch, kterým se dostalo Písma (Židé a křesťané), dokud se nepodrobí a nedají poplatek přímo vlastní rukou, jsouce poníženi.*⁵²

V Koránu se objevují i verše, které vyzývají muslimy, aby se s nevěřícími vůbec nepřátelili. Naopak, kafíři mají být podle práva šaría zotročeni, podváděni, znásilňováni a zabíjeni.⁵³

Korán 3:28: *Necht' si věřící neberou kafíry za přátele místo věřících! Kdo tak učiní, nedostane se mu od Boha ničeho, leda v případě, že by jste se od nich obávali nějaké hrozby. A Alláh vás varuje před sebou samým a u Alláha je cíl konečný.*⁵⁴

---

⁵² WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

⁵³ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

⁵⁴ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

4 Fundamentalismus

Pojem fundamentalismus označuje vlastnost myšlenkového proudu, kdy určité náboženství vyzývá k obrodě zkažené společnosti tím, že ji přiměje k dodržování norem vycházejících z pramenů daného náboženství (tedy alespoň nejčastěji je pojem fundamentalismus spojován právě s náboženstvím). Náboženství tedy přivede zkaženou společnost opět na správnou cestu zpět k fundamentům, základům či kořenům. Toto lpění na dodržování doslovných principů chování a jednání, které vychází z některých náboženských pramenů je označováno pojmem skripturalismus. Ten je tedy základním prvkem fundamentalismu. V tomto pojetí by se dalo říci, že se jedná o typický znak snad každého náboženství. V průběhu dějin lidstva se některé takové fundamentalistické proudy mnohdy proměnily až v čistý fanatismus, kdy docházelo k obyčejnému násilí obhájenému náboženstvím. Víceméně i křesťanská inkvizice, která si kladla za úkol bojovat proti všem nevěřícím s odvoláním na Boží vůli je důkaz existence prvků fundamentalismu, a to i v dávné historii, byť samotný pojem vznikl až ve 20. století. Ten původně popisoval jev radikalizace různých křesťanských frakcí na základě skripturalismu a agrese vůči jiným náboženským směrům.⁵⁵

Prvky skripturalismu lze vysledovat například i v křesťanském desateru, kdy ale jejich dodržováním není nikomu způsobena újma. A pokud věřící sám dodržuje určitá pravidla, která nejsou pro jiného nebezpečná, nikoho neomezují a nikoho nenutí, aby sdílel stejné náboženské postoje, není skripturalismus vždy hrozbou. Naopak fundamentalismus usiluje o reformaci celé společnosti a pokud nalezne ve svých pramenech texty k obhajobě násilí, aby dospěl ke svým cílům, nebojí se je využít. V dnešní době mluvíme o fundamentalismu jen tehdy, když se určitá náboženská větev víceméně zradikalizuje a začne vykazovat známky agrese k prosazování vlastních zájmů (požadavky vycházejí z pramenů). Islámský fundamentalismus má v tomto ohledu zvláštní postavení.⁵⁶

4.1 Islámský fundamentalismus a neofundamentalismus

Islám je z pohledu fundamentalismu malou výjimkou oproti klasickému pojetí tohoto pojmu. Jak již bylo zmíněno, v dnešní době se označuje za fundamentalistickou ta náboženská větev, která se víceméně zradikalizuje a hlásá názory, že celá společnost

---

⁵⁵ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 61-64. ISBN 978-80-85425-63-5

⁵⁶ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 61-64. ISBN 978-80-85425-63-5

se musí bezpodmínečně změnit a kdo tak neučiní, má být přinucen. Děje se tak na základě zneužití určitých výkladů z pramenů, kterými dané náboženství disponuje. Fundamentalisté z islámského prostředí ale nemusejí ničeho zneužívat. Povinnost muslima dodržovat základní učení proroka Muhammada a sdílet jeho nesnášenlivé postoje vůči nemuslimům je odjakživa základem islámského práva.⁵⁷

Šance, že by došlo k reformaci po několika stovkách let právě nyní, je podle autora této bakalářské práce velmi nepravděpodobné. Muslimové mají být vyvoleným lidem, je to Boží vůle a žádný smrtelník nemá právo, aby se takové vůli postavil nebo ji zpochybnil. Arabské jaro zanechalo arabské země v katastrofálním stavu. Těžko si představit, že zrovna takto by měla vypadat společnost vyvolených. Vina za tuto situaci je přisuzována zahraničním (demokratickým) režimům, které se na Arabském jaru podílely a zároveň místním politickým autoritám, které v očích muslimů neubránily svou zemi a dopustily takovou potupu na vlastní straně. Radikální imámové po celém světě hlásají, že největší rozkvět *ummy* (obce všech věřících) byl za proroka Muhammada a prvních čtyř chalífů, kteří jednali přesně tak, jak Alláh požadoval. To byla doba, kdy *umma* prosperovala a je to také ta doba, kdy se vše řídilo Koránem a sunnou. Tak jak to podle práva šaría mělo vždy být a jak by to mělo být i dnes. Muslimové po celém světě jsou pak radikalizováni a nabádáni k boji proti všem demokratickým a jiným nemuslimským režimům, neboť je nepřipustné, aby tyto režimy prosperovaly více než islámské země. Neboť jak již bylo zmíněno, to muslimové jsou předurčeni k tomu, aby měli dominantní postavení na Zemi. Už jen to je pádným důvodem pro džihád, který je Muhammadem z Boží vůle přikázán každému muslimovi. O to víc pokud náboženští a političtí předáci *ummy* obviňují ze své situace právě tyto režimy z *dár al-harb*, v překladu země války. Jedná se o pojem, který označuje všechny nemuslimské země. To je alespoň názor autora této bakalářské práce, po nastudování základních principů obsažených v islámském právu.⁵⁸

Jak již bylo naznačeno, pojem fundamentalismus vznikl relativně nedávno a při aplikaci v islámském prostředí byl často nesprávně aplikován. Tímto pojmem se totiž někteří odborníci pokoušeli označit zvyšující se radikalizaci některých menšin mezi muslimy. Byť klasický fundamentalismus a džihád sám o sobě nenabádají přímo k násilí jako k jediné možnosti reformace společnosti, v posledních letech vzniklo

---

⁵⁷ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 64-65. ISBN 978-80-85425-63-5

⁵⁸ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 64-65. ISBN 978-80-85425-63-5

několik radikálních hnutí, které jej preferují nebo nekompromisně upřednostňují. Právě násilí je podle nich jedinou možností k prosazení jejich cílů (fundamentalistických myšlenek) a naplnění Boží vůle.⁵⁹

Pro tento nový fenomén se dodnes nepoužívá jednotný pojem, ale ve zdrojích se kterými autor této bakalářské práce pracoval, byl použit pojem neofundamentalismus (nebo i postislamismus). Ten tedy označuje nejradikálnější formu fundamentalismu a lze pod takový pojem zařadit mnohé radikální nebo přímo i teroristické organizace a hnutí. Jsou jimi například Hamás, Talibán, al Qá aída, Svaz islámských soudů, Bojovníci za sunnu atd. Vzhledem k černému trhu a značné finanční podpoře z celého islámského světa, se stávají tyto organizace vážnou hrozbou všech státních režimů a boj proti nim zřejmě nikdy nebude příliš úspěšný. Je to kvůli tajné podpoře z relativně bohatých zemí, kterými je například Irán, Libanon, Saudská Arábie a mnoho dalších. Podpora těchto organizací je i z řad bohatých soukromníků, kteří těží ohromné zisky z naftového průmyslu. Jedná se de facto o důkaz, že fundamentalistické smýšlení zastávají i bohaté vrstvy islámské společnosti, kde by rozumem člověk došel k názoru, že návrat k fundamentům této vrstvě společnosti moc neprospěje.⁶⁰

V případě úspěchu neofundamentalistických hnutí, by byl stvořen jakýsi islámský stát, založený na přísném dodržování práva šaría v té nejortodoxnější podobě, který by usiloval o rozšíření svého vlivu po celém světě, dokud by se celý svět nestal islámským.⁶¹

4.2 Zdroje fundamentalismu a neofundamentalismu

Fundamentalismus se tedy vyznačuje dvěma hlavními prvky. Skripturalismem a snahou o reformaci společnosti. Samotný skripturalismus se objevuje už v počátcích islámu, kdy sám prorok Muhammad vyzýval k přísnému dodržování Boží vůle spatřované v Prorokových výrocích a činech. Přísné lpění na islámských pramenech je něčím, co je v islámském světě přirozené a je tedy základním zdrojem fundamentalismu. Co se týče úsilí v reformaci společnosti, v arabské terminologii je tento jev označen slovem džihád. Princip je de facto stejný jako u předešlého

---

⁵⁹ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 66-70. ISBN 978-80-85425-63-5

⁶⁰ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 70-72. ISBN 978-80-85425-63-5

⁶¹ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 68. ISBN 978-80-85425-63-5

skripturalismu, tedy byl nakázán z Boží vůle prorokem Muhammadem. Ačkoliv ne všechny islámské obce jsou fundamentalistické, jedná se z pohledu autora této bakalářské práce spíše o výjimky. Z čistě teoretického pohledu platí pravidlo, že čím je muslim zbožnější, tím spíše je radikálnější. Nejradičálnější forma fundamentalismu (neofundamentalismus) vzniká v okamžiku, kdy všechny roviny džihádu jsou omezeny na pouhé násilí, které je pro islamisty jediným východiskem.⁶²

Zdrojem tohoto neofundamentalismu jsou samotné islámské prameny, které vraždění nevěřících označují za úctyhodné skutky. Ačkoliv tyto texty mohou být silně ovlivněné kontextem, a proto se řada méně ortodoxních až liberálních muslimských učenců s takovými násilnými myšlenkami neztotožňuje. Radikálním imámům slouží takové texty jako nezpochybnitelný důkaz o Boží vůli. Ta je pak spatřována i v nekompromisním násilí vůči bezvěrcům.⁶³

Arabské jaro zanechalo islámské země do značné míry zničené a některé v takovém stavu byly i před touto událostí. Mladí frustrovaní muslimové jsou pak snadno ovlivnitelní radikálními imámy, neboť hledají útěchu z jejich špatné životní situace. Ta mohla být způsobena chudobou, násilným úmrtím v rodině atd. Povstání proti místním politickým autoritám je obhájeno učením charídzovců, které jasně stanoví, že politickým duchovním vůdcem dané muslimské obce má být nejzbožnější muslim. V neofundamentalistickém pojetí tedy ten nejradičálnější. To vrcholné politické elity ani v islámských zemích většinou nebývají.⁶⁴

Dalším zdrojem fundamentalistických myšlenek je zklamání a frustrace z moderního světa. V tomto světě panuje trend přisuzovat terorismus spíše radikálům z islámských zemí, ale opak je pravdou. Jedny z nejradičálnějších fundamentalistických myšlenkových hnutí vznikají přímo na území Evropské unie a to především mezi mladými muslimy. Jedná se o druhou až čtvrtou generaci přistěhovalců ale i o konvertity bez muslimských předků. Důvodem je již zmíněná frustrace

---

⁶² MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 61-64. ISBN 978-80-85425-63-5

WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

⁶³ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

⁶⁴ MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. s. 82. ISBN 978-80-85425-63-5

WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

z kapitalistické společnosti, která na jednu stranu staví vrstvu chudých a na druhou vrstvu bohatších. Terorismus pak není jen otázkou náboženskou ale do značné míry i sociální. Tito lidé žijí ve společnosti, která nenaplnila jejich životní očekávání a v té také vidí vinu spíše, než aby ji hledali sami v sobě. Zatímco je v očích islamistů demokratická společnost zkažená, jsou zde islámské země, které představují ideální a zbožnou tradiční společnost, jež se v minulosti těšila velkému vlivu a prosperitě. To vše díky neměnnému islámskému právnímu systému, který je podle slov svých šířitelů věčný a univerzálně aplikovatelný. Mnohé arabské země jsou však naprosto zničené regionálními občanskými válkami. Celé situaci moc nepřidala ani intervence Evropské unie, která je mnohdy v očích muslimů hlavním viníkem úpadku islámské společnosti.⁶⁵

Bylo by však mylné předpokládat, že zlepšením majetkových poměrů mezi muslimy eliminujeme hrozbu terorismu. Je zde totiž další zdroj fundamentalistických myšlenek v hlavách mladých muslimů na území Evropské unie a tím je nalézání vlastní identity. Člověk se v mladistvém věku hledá a pátrá po místu kam patří. Dalo by se říci, že problémem v tomto případě bude sociální vyloučení mladých muslimů ze společnosti. Částečně tomu jistě tak je, ale princip může být mnohdy stejný jako za dob nacismu nebo komunismu, kdy se dobře zabezpečení jedinci rozhodnou bojovat za jednotnou společnost stejného myšlenkového (náboženského nebo ideologického) přesvědčení. V tomto případě by se jednalo o nastolení islámu v Evropě a následně po celém světě. Příčiny teroristických útoků pak nelze klasifikovat jinak než jako touhu po islámské společnosti, která nemá jiné finanční nebo sociální příčiny. Tato společnost je v arabské terminologii označována jako *umma*, tedy společnost všech muslimů na zemi.⁶⁶

4.3 Islamismus

Islamismus a islámský fundamentalismus jsou pojmy, které spolu jdou víceméně ruku v ruce. Děje se tomu tak i přesto, že existuje řada rozdílných definic islamismu i fundamentalismu. Například definice islamismu podle amerického politologa

---

⁶⁵ KURAS, Benjamin. Müller, Zdeněk. POJAR, Tomáš. *Islám v Evropě, obohacení nebo nebezpečí?*. 1. vydání. Praha : CEP, 2006. 99 s. s. 68, 88-90. ISBN 80-86547-53-1

⁶⁶ KURAS, Benjamin. Müller, Zdeněk. POJAR, Tomáš. *Islám v Evropě, obohacení nebo nebezpečí?*. 1. vydání. Praha : CEP, 2006. 99 s. s. 29-31. ISBN 80-86547-53-1

Daniela Piese popisuje daný jev takto:⁶⁷

„Islamismus je ideologie, která od člověka vyžaduje jeho naprosté dodržování posvátného islámského práva a důrazně odmítá vnější vliv, s několika málo výjimkami (přístup k vojenským a lékařským technologiím).“⁶⁸

Pokud bychom tuto definici porovnali s popisem výše zmíněného fundamentalismu, zjistíme, že se definice v ledasčem shodují. Obě sledují stejné cíl na základě stejných zdrojů (pramenů). Avšak tyto pojmy nejsou zcela stejné, tedy alespoň podle této definice. Je zde velmi důležitá věta s několika málo výjimkami. Islamisté jsou si dobře vědomi toho, že bez použití moderních technologií (především zbraňových) dnes není možno vést žádnou válku. Navíc je pojem islamismus užíván spíše z pohledu násilného prosazování vlastní ideologie, byť definice přímo nevylučuje použití umírněnějších metod šíření islámu, které jsou i v samotném fundamentalismu obvyklé. Autor této bakalářské práce rovněž pracoval se zdroji, kde byla zmíněna definice politologa E. Fullera, který stručně a výstižně popsal tenkou hranici mezi islamismem a fundamentalismem:⁶⁹

„Všichni islamističtí radikálové jsou fundamentalisté – to znamená, že přijímají úzké, doslovné a netolerantní interpretace islámu, ale většina jde ještě dál ve své podpoře utopické vize pan-islámského státu nebo obhajováním násilných aktivit.“⁷⁰

Co se týče samotného pojmosloví daných pojmů obecně, jedná se vskutku o nepřehlednou problematiku, kdy se odborníci doposud neshodli na jednoznačných definicích. I tak autor této bakalářské práce doufá, že si čtenář dokázal o každém z popisovaných jevů udělat výstižný obrázek.

---

⁶⁷ ŠUPOVÁ, P. *Tisíc a jeden islamismus: pluralistické pojetí konceptu. Případová studie Marockého království* : diplomová práce. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 111 s. s. 19. Vedoucí diplomové práce: Mgr. Markéta Žídková, PhD., M.A.

⁶⁸ ŠUPOVÁ, P. *Tisíc a jeden islamismus: pluralistické pojetí konceptu. Případová studie Marockého království* : diplomová práce. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 111 s. s. 19. Vedoucí diplomové práce: Mgr. Markéta Žídková, PhD., M.A.

⁶⁹ ŠUPOVÁ, P. *Tisíc a jeden islamismus: pluralistické pojetí konceptu. Případová studie Marockého království* : diplomová práce. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 111 s. s. 30. Vedoucí diplomové práce: Mgr. Markéta Žídková, PhD., M.A.

⁷⁰ ŠUPOVÁ, P. *Tisíc a jeden islamismus: pluralistické pojetí konceptu. Případová studie Marockého království* : diplomová práce. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 111 s. s. 30. Vedoucí diplomové práce: Mgr. Markéta Žídková, PhD., M.A.

5 Migrace z muslimských zemí

Migrace muslimů do zemí Evropské unie je dlouhodobý fenomén. Její historie začíná spíše až v dobách kolonialismu, kdy byly položeny základní stavební kameny islámu v Evropě, neboť do té doby byl počet muslimů žijících na území Evropy zanedbatelný. Velká Británie v této době například přijímala do svého námořnictva muslimy somálského či jiného arabského původu. Francie, ve které je dnes podle některých zdrojů snad skoro každý desátý občan muslim, verbovala do svých legií muslimy z Arabského světa už za první světové války a za odměnu jim stejně jako Velká Británie, umožnila trvalý pobyt na svém území. Rovněž Itálie obdobným způsobem spolupracovala se zeměmi Arabského světa, především s těmi ze severní Afriky (například Libye). Do Německa se muslimové naopak dostali díky spojení tehdejšího Německého císařství s Osmanskou říší.⁷¹

Následující a rozsáhlejší migrační vlny nastaly po druhé světové válce v padesátých až sedmdesátých letech, kdy ekonomiky evropských zemí začaly vzkvétat a bylo potřeba se poohlédnout po nové pracovní síle. Princip verbování byl velmi obdobný tomu za dob kolonialismu. Velká Británie hojně využívala svých bývalých kolonií v rámci Commonwealthu. Tímto způsobem se do Anglie dostali například občané Pákistánu. Francie opět sáhla po občanech svých bývalých kolonií ze severní Afriky.⁷²

Německo v 60. letech, nebo spíše tehdejší SRN, umožnilo vstup do své země (v rámci hledání nové pracovní síly) Turkům, Tunisánům a Maročanům, kteří zde našli zaměstnání a své výděly posílali zpět do domovské země. Jejich přítomnost na území dnešní EU měla být pouze dočasná, byli takzvanými *Gastarbeitery*, hostujícími dělníky. V sedmdesátých letech ekonomický vzrůst dosáhl svého vrcholu a hostující pracovní síla už nebyla zapotřebí, jenže přibližně polovina z těchto lidí se do své domovské země už nikdy nevrátila. Naopak došlo ke slučování rodin a počty muslimů v evropských zemích se znovu rozrostly. Nutno zmínit, že ne všichni *gastarbeiteri* byli muslimové.⁷³

---

⁷¹ ČERNÝ, K. Islám v diaspoře – muslimové v zemích Evropské unie. *Geografické rozhledy*. V zorném poli geografů. [online] Praha : Nakladatelství P3K s.r.o. [cit. 2018-22-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.geograficke-rozhledy.cz/archiv/clanek/771/pdf>>

⁷² ČERNÝ, K. Islám v diaspoře – muslimové v zemích Evropské unie. *Geografické rozhledy*. V zorném poli geografů. [online] Praha : Nakladatelství P3K s.r.o. [cit. 2018-22-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.geograficke-rozhledy.cz/archiv/clanek/771/pdf>>

⁷³ ČERNÝ, K. Islám v diaspoře – muslimové v zemích Evropské unie. *Geografické rozhledy*. V zorném poli geografů. [online] Praha : Nakladatelství P3K s.r.o. [cit. 2018-22-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.geograficke-rozhledy.cz/archiv/clanek/771/pdf>>

5.1 Problémy integrace muslimů

Počet muslimů v Evropské unii byl po roce 2016 odhadován na více než pětadvacet milionů osob. Podle průzkumů uskutečněných napříč Evropskou unií došlo u většiny muslimů z tohoto celkového počtu k úspěšné integraci. To se ale rozhodně nedá říci o všech. Integrace se zdá být podle průzkumů nejúspěšnější ve Francii a Španělsku, kde přibližně 70 % muslimů nemá pocit, že by jejich víra byla neslučitelná s hodnotami demokratického státu a ani nemají pocit, že by momentálně existovalo něco, co by je v jejich víře omezovalo. U Velké Británie a Německa je ale toto číslo již sníženo pod 60 % a více než třetina si připadá demokratickými režimy ve své víře omezována nebo dokonce je toho názoru, že demokratické principy nejsou slučitelné s islámskou vírou.⁷⁴

Problém integrace tedy není otázkou několika málo jednotlivců, ale právě naopak. Už delší dobu vznikají v evropských městech rozsáhlé muslimské komunity, které zabírají celé městské čtvrti. Zde už orgány veřejné správy ztrácí nad děním ve vlastních městech kontrolu a určité jejich části jsou ponechány napospas právu šaría, kde tak vznikají i fundamentalistické radikální menšiny.⁷⁵

Nejvíce problematické jsou nižší muslimské vrstvy. Ty trpí sociálním vyloučením, nedostatkem financí, absencí vzdělání atd. Bohužel se jedná o druhou až čtvrtou generaci přistěhovalců, kteří byli mnohdy skutečně k takovému životu předurčení, neboť jejich rodiče a prarodiče sami nepocítovali potřebu se nějak na svém začleněním do nové společnosti podílet. Jejich potomci pak doplácí na neznalost německého jazyka, neboť v jejich vlastních komunitách se němčina prakticky nevyskytuje. Vše, na co si běžný člověk vzpomene, se dá obstarat ve vlastní muslimské čtvrti v arabském jazyce. Od běžného spotřebního zboží až po právní služby a vlastní soudní systém.⁷⁶

Pew Research Center o vývoji počtu muslimů v Evropě. In: *zidovskelisty.info* [online] 04. 12. 2017 [cit. 2018-22-03]. Dostupné z WWW: <<https://zidovskelisty.info/2017/12/04/pew-research-center-o-vyvoji-poctu-muslimu-v-evrope/>>

⁷⁴ ČERNÝ, K. Islám v diaspoře – muslimové v zemích Evropské unie. *Geografické rozhledy*. V zorném poli geografů. [online] Praha : Nakladatelství P3K s.r.o. [cit. 2018-22-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.geograficke-rozhledy.cz/archiv/clanek/771/pdf>>

⁷⁵ KAMBOURI, Tania. *Policistka volá o pomoc*. 1. vydání. Praha : Ikar, 2016. 208 s. s. 14. ISBN 978-80-249-3081-7

⁷⁶ KAMBOURI, Tania. *Policistka volá o pomoc*. 1. vydání. Praha : Ikar, 2016. 208 s. s. 23. ISBN 978-80-249-3081-7

Nutno zmínit, že samotný islám je sám o sobě podstatnou barikádou, neboť celkově ovlivňuje postoje a smýšlení těchto lidí. Snad nejvíce problematickým aspektem je neúcta k evropským ženám, které v rámci svých profesí přicházejí s muslimy do kontaktu. Například velká část pedagogů jsou ženy. Není pak ojedinělý případ, kdy muslimští školáci svými učitelkami opovrhují, neposlouchají je a proces integrace tak stagnuje již od samého začátku. Tyto učitelky a vychovatelky pak nemají zastání ani u samotných rodičů, neboť jsou to právě oni, kdo svého potomka k tomuto chování vede. Jindy muslimové s orgány státu vůbec nekomunikují. Celý proces integrace muslimů je chybně nastaven i ze strany samotného státu, který dovoluje problematickým muslimům přežívat ze špatně nastaveného sociálního systému.⁷⁷

Není pak divu, že mladí muslimové, kteří chtějí více než přežívat (ale kvůli nastavené situaci nemohou), snadno sklouznou k trestné činnosti. Například v Německu žijí přibližně čtyři miliony muslimů, kdy dokonce celé dva miliony lidí z tohoto počtu jsou osoby mladší pětadvaceti let. Obecně platí pravidlo, že většina pachatelů trestných činů jsou právě mládí lidé. Navíc právě v této věkové kategorii občanů tureckého či jiného arabského původu nalezneme většinu pachatelů trestných činů spojených s ublížením na zdraví. To je možná i důvod, proč se občané Německa a Francie domnívají, že celkový počet muslimů v jejich zemi je až čtyřikrát vyšší, než ve skutečnosti je.⁷⁸

Dalším závažným problematickým aspektem muslimské trestné činnosti je trestná činnost uvnitř vlastních komunit. Tato latentní kriminalita je orgánům činných v trestních řízeních dokonale skryta. Jakmile policie získá podezření, že došlo k nějakému trestnému činu uvnitř muslimské komunity, nikdo ze zúčastněných nemá zájem na tom, aby byla záležitost policií vyšetřována. Svědci trestného činu najednou zapomenou, co právě viděli nebo slyšeli. Ti, kteří v takové komunitě s policií komunikují, mohou policii nanejvýš obeznámit s tím, že si danou záležitost vyřeší sami uvnitř komunity, neboť mají vlastní soudní systém založený na právu šaría.⁷⁹

O trestných činech páchaných na ženách uvnitř komunity ani nemluvě. Zde jim orgány činné v trestních řízeních nejsou schopny nijak pomoci. V praxi to znamená,

---

⁷⁷ KAMBOURI, Tania. *Policistka volá o pomoc*. 1. vydání. Praha : Ikar, 2016. 208 s. s. 52-54. ISBN 978-80-249-3081-7

⁷⁸ KAMBOURI, Tania. *Policistka volá o pomoc*. 1. vydání. Praha : Ikar, 2016. 208 s. s. 42-45, 62. ISBN 978-80-249-3081-7

⁷⁹ KAMBOURI, Tania. *Policistka volá o pomoc*. 1. vydání. Praha : Ikar, 2016. 208 s. s. 25, 96-100. ISBN 978-80-249-3081-7

že stát není schopen chránit základní lidská práva, která by měla být zaručená každému, kdo se na území Evropské unie zdržuje.⁸⁰

5.2 Evropská migrační krize

5.2.1 Arabské jaro

Novodobá migrační krize, která dodnes přetrvává na území Evropy i na jiných místech ve světě, je pro Evropu jednou z neaktuálnějších hrozeb 21. století. Přitom samotné příčiny této nepříznivé události sahají již hluboko do historie. Problémové státy, odkud migranti prchají, jsou většinou bývalé kolonie dřívějších evropských mocností. Není to náhoda. Kvůli vlivu těchto mocností neproběhl v arabských zemích přirozený vznik národních států. Hranice mezi těmito státy byly vytvořeny způsobem, který dostatečně neodlišoval kulturní rozdíly mezi lidmi, kteří zde žili. Nuceně zde pak musely pobývat různé etnické i náboženské skupiny lidí, které mezi sebou dodnes vedou dlouholeté spory. Jejich vzájemná tolerance byla vynucována autoritářskými režimy, které se občas alespoň na oko tvářily jako demokratické. Už z logiky věci, destabilizace jednoho nebo více z těchto státních zřízení byla jen otázkou času.⁸¹

K první takové destabilizaci došlo v Tunisku, kdy se na protest proti tehdejšímu režimu upálil místní obchodník. To spustilo množství demonstrací, které vedly až k abdikaci tuniského prezidenta Zína Abidína bin Alího, který ze strachu o své zdraví ze země raději emigroval. Skončil tak tříadvacetiletý autoritářský režim. Svržení tuniského režimu odstartovalo sérii demonstrací státních převratů v mnoha státech arabského světa. Všechny tyto události probíhající mezi lety 2010 a 2012 jsou nám dnes známy pod společným názvem jako Arabské jaro. Některé z těchto demonstrací vydobily ústavní změny a úpravy řady zákonů. Státem, kde byla upravena ústava, bylo například Maroko. Jindy byly zase místní režimy svrženy a nahrazeny jinými, které ale dosti často neměly dlouhého trvání. Situace ve státech jako je Libye, Sýrie nebo Irák vyvrcholila mnohdy do mnohočetných občanských válek. Vznikly zde řady militantních skupin, které mezi sebou válčí z politických, etnických i náboženských důvodů. Situace si mnohdy vyžádala i vojenskou intervenci Severoatlantické aliance.

---

⁸⁰ KAMBOURI, Tania. *Policistka volá o pomoc*. 1. vydání. Praha : Ikar, 2016. 208 s. s. 119-121. ISBN 978-80-249-3081-7

⁸¹ Arabské jaro. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 11.12.2014. poslední aktualizace 02.12.2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Arabsk%C3%A9_jaro>.

Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1. vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. s. 108. ISBN 978-80-87806-95-1

Do jaké míry byly tyto vojenské intervence přínosné, může být dosti kontroverzní téma.⁸²

Arabské jaro zanechalo arabský svět v chaosu, nestabilitě a nepříznivých podmínkách pro život. V málokterých státech se povedlo nastolit nový stabilní režim. Právě to, mimo jiné, způsobilo první vlny migrace směrem k hranicím Evropské unie.⁸³

5.2.2 Úvod do evropské migrační krize

Zprávy o prvních azylantech v Evropské unii se rychle šířily nejen na evropském kontinentě ale i mezi ostatní občany třetích zemí. Velikou zásluhu na tom mají především dnes již snadno dostupná internetová sociální media. Těmito médii byl například velmi rychle rozšířen projev německé kancléřky Angely Merkelové, která vyjádřila svou solidaritu s uprchlíky. Přispěla tak k vytvoření konečné zastávky migračního toku, kterým se stalo Německo, Rakousko, Švédsko, Francie, Velká Británie a další zámožné státy EU směrem na západ a severozápad. Někteří odborníci se ale shodují, že se tak odehrálo v době, kdy příchod masové migrace byl již nevyhnutelný.⁸⁴

Příčin kromě Arabského jara a solidarity ze strany Německa bylo samozřejmě hned několik. Již jsme zmínili občanské války ve zdevastovaných zemích, odkud běženci přicházejí. Z území Sýrie řada lidí přehá před radikální islamistickou organizací známou jako Islámský stát. Co se Evropské unie týče, v první řadě můžeme zmínit poměrně mírnou azylovou politiku a štedrý sociální systém ve většině z těchto států. Své udělaly i intriky převaděčů, kteří si z uprchlíků vytvořily nelegální výdělečnou živnost.⁸⁵

Samotná migrační krize je označována krizí přibližně od roku 2014, kdy počet žádostí o azyl v EU dosáhl necelých 640 tisíc. V tomto okamžiku začaly selhávat

---

⁸² Arabské jaro. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 11.12.2014. poslední aktualizace 02.12.2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Arabsk%C3%A9_jaro>

Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 stránek. strana 132. ISBN 978-80-87806-95-1

⁸³ Arabské jaro. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 11.12.2014, poslední aktualizace 02.12.2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Arabsk%C3%A9_jaro>

⁸⁴ Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. s. 42. ISBN 978-80-87806-95-1

⁸⁵ Evropská migrační krize. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 11.12.2014. poslední aktualizace 21.11. 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_migra%C4%8Dn%C3%AD_krize>

příslušné státní aparáty a úřady začaly ztrácet nad celou situací kontrolu. Prudký nárůst migrantů gradoval až do října roku 2015, kdy migrační krize dosáhla vrcholu a od té doby počet nově příchozích migrantů začal převážně klesat. Za celý rok 2015 přijala Evropská unie přibližně 1 250 000 žádostí o azyl. Je třeba také počítat s tím, že ne každý migrant, který se dostal na území EU, zahájil v daném státě azylové řízení. Čísla tak mohou být ještě o něco vyšší. Rok 2016 už byl, co se migrace týče, klidnější. Některé zdroje hovoří o poklesu počtu nově příchozích běženců dokonce až o 80 % oproti předchozímu roku.⁸⁶

5.2.3 Hlavní migrační trasy

a) Balkánská Migrační trasa

Do jádra Evropské unie vznikly dva hlavní migrační toky. První z nich se nazývá balkánská migrační trasa. Jedná se o trasu, která je využívána převážně běženci pocházejícími ze zemí Blízkého východu. Mluvíme tedy o zdevastované Sýrii a Iráku i Afghánistánu a Pákistánu. Na řadě místech v těchto zemích se nachází militantní skupiny příslušníků Islámského státu (i jiných radikálních islamistických organizací), které terorizují místní civilní obyvatelstvo. Proti této extrémistické organizaci zde bojují státy Severoatlantické aliance, Rusko i vládní vojska syrského prezidenta Bašára al-Asada. Islámský stát ale operuje převážně ve městech, která se mu podařilo za dobu své existence dobýt. Boj s ním se proto doposud neobešel beze ztrát na civilním obyvatelstvu. V neposlední řadě je dobré zmínit, že se mezi běženci objevili i občané z balkánských států, kterým ale žádné bezprostřední nebezpečí nehrozí.⁸⁷

První zastávka balkánské migrační trasy se nachází v Turecku. Odtud se migranti, nejčastěji po Egejském moři, snaží dostat do Řecka a dále přes balkánské státy (Makedonie a Srbsko) do Maďarska. To ale ke konci roku 2015 uzavřelo své hranice a trasa od té doby pokračuje přes balkánské státy do Chorvatska a následně Slovinska. Cílové země jsou pak bohatší státy západní a severní Evropy.⁸⁸

---

⁸⁶ Evropská migrační krize. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 11.12.2014. poslední aktualizace 21.11. 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_migra%C4%8Dn%C3%AD_krize>

Migrační proudy do Evropy vyschly, počet uprchlíků výrazně klesl. In: *Zprávy.e15* [online]. Brno : C.N. Invest a.s. 06.01., 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.e15.cz/zahranicni/udalosti/migracni-proudy-do-evropy-vyschly-pocet-uprchliku-vyrazne-klesl-1327424>>

⁸⁷ STŘEDOMOŘÍ – MIGRAČNÍ BRÁNA DO EVROPY. In: *clovekvtsni.cz* [online]. Praha : Člověk v tísni o.p.s. , 03.10.2016 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.clovekvtsni.cz/co-delame/migrace-v-souvislostech/stredomori-migracni-brana-do-evropy-3517gp>>

⁸⁸ STŘEDOMOŘÍ – MIGRAČNÍ BRÁNA DO EVROPY. In: *clovekvtsni.cz* [online]. Praha : Člověk v tísni o.p.s. , 03.10.2016 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.clovekvtsni.cz/co-delame/migrace-v-souvislostech/stredomori-migracni-brana-do-evropy-3517gp>>

b) Středomořská migrační trasa

Druhý a výrazně slabší migrační tok se nazývá středomořská migrační trasa. Této trasy využívají migranti pocházející ze států subsaharské Afriky. Jedná se převážně o Somálsko, Nigérii, Eritreu a mnoho dalších. V menším počtu zde můžeme nalézt i běžence ze států severní Afriky, jako je například Libye. Právě tento stát zůstal po Arabském jaru v zdevastovaném stavu podobně jako Sýrie. Protože zde neexistuje jakýkoliv funkční státní aparát, který by hlídal migraci, začíná středomořská migrační trasa právě zde. V tomto státě se hromadí většina běženců mířících do Evropské unie a následně se snaží za pomoci nelegálních převaděčů dostat přes Apeninský poloostrov na západ a sever Evropské unie.⁸⁹

Středomoří se snaží mnohdy překonat i několik desítek migrantů na jediném malém plavidle. To má za následek, že někteří z nich cestu přes Středomoří nezvládnou a v moři utonou. Přitom jedno místo na takovém plavidle je převaděči nabízeno i za cenu třikrát vyšší, než by stála letenka z Afriky do jakékoliv cílové země Evropské unie. Existuje však směrnice Rady EU 2001/51/ES, která by veškeré náklady spojené s azylovým řízením přehodila na leteckou společnost, která danou osobu do země dostala. S ohledem na otevřenou migrační politiku bruselských elit se jedná o poměrně zajímavý paradox.⁹⁰

5.3 Postoj unie k evropské migrační krizi

V dnešní době není jednotný názor na migrační krizi mezi občany ani mezi politickými elitami Evropské unie. Názory na ni jsou naopak často velmi rozporuplné a celkově se jedná o poměrně kontroverzní téma. Evropská migrační krize totiž zasáhla oblast bezpečnosti, ekonomiky, sociální sféry i lidské morálky. Odpůrci migrace i protistrana ukazují na jednotlivé výše zmíněné kategorie a upřednostňují důležitost oblasti jedné nad druhou. Vycházející opatření by byla totiž provedena na úkor ostatních oblastí. Nejkontroverznější je pak otázka ekonomiky a lidské morálky, kde se dá

---

⁸⁹ STŘEDOMOŘÍ – MIGRAČNÍ BRÁNA DO EVROPY. In: *clovekvtsni.cz* [online]. Praha : Člověk v tísni o.p.s., 03. 10. 2016 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.clovekvtsni.cz/co-delame/migrace-v-souvislostech/stredomori-migracni-brana-do-evropy-3517gp>>

Evropská migrační krize. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 11.12.2014. poslední aktualizace 21.11.2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_migra%C4%8Dn%C3%AD_krize>

⁹⁰ Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. s. 217. ISBN 978-80-87806-95-1

na situaci dívat z několika úhlů pohledu a obě strany se snaží prosadit v dané problematice pouze svůj pohodlný postoj.⁹¹

a) Otázka lidské morálky

První oblast, která byla již dříve načrtnuta, by se dala nazvat otázkou lidské morálky. Scénář některých států, které draze doplatily na takzvané Arabské jaro, je v některých případech až hrůzostrašný. Pocit soucitu, který by měl být v každém z nás a je základem lidskosti, nám automaticky velí přijímat uprchlíky nebo jim jiným způsobem zprostředkovat pomoc. O tom, že se jedná o velmi citlivou záležitost, nad kterou by nebylo lidské mávnout rukou, není pochyb. Pochyby se nám ale objevují s chováním některých skupin osob, které na nabízenou pomoc reagují zcela neadekvátně a nevděčně. Dále je třeba zmínit, že mezi uprchlíky jsou i občané ze zemí, kde místním občanům, navzdory nepříznivým životním podmínkám, přímé nebezpečí nehrozí. Další část osob sice pomoc potřebuje, ale náboženské a kulturní rozdíly jim brání podřídit se zákonům a pravidlům dané země, kde žádají o azyl. Na jedné straně pomoc sice potřebují, na druhé straně nejsou ochotni si ji zasloužit ani pouhou úctou k danému státu a občanům, kteří se na pomoci jim podílí odváděním daní.⁹²

Scénář pro azyllanta, který projde úspěšným azylovým řízením, je pro průměrného pracujícího člověka v méně prosperujících státech, jako je třeba Česká republika, splněným snem. Nejštědřejší sociální systém v Evropské unii, kterým disponuje Německo, zaplatí za azyllanta bydlení (často i samotné byty a domy, nikoliv jen ubytovny), stravu, zdravotní a sociální pojištění a vyplatí jim dávky blízké se k deseti tisícům korun českých. Podtrženo sečteno životní situace azyllanta je srovnatelná s průměrnou českou domácností, která si však na ten samý standart musí sama vydělat. Německá ekonomika je přeci jen na trochu vyspělejší úrovni a občané méně zámožných států se musí na danou situaci dívat trochu s odstupem. Zarážející ale je, že obrovská část uprchlíků si neuvědomuje, jaké solidarity jim bylo dopřáno, aniž by se sami nějak ke svému živobytí v daném státě přičinili. Nespokojeni pak protestují před úřady, devastují ulice a rabují místní obchody a v neposlední řadě se i vracejí do své vlasti. Jejich situace zřejmě nebyla tak vážná, jak se zdálo, a oni jen uvěřili lžím

---

⁹¹ Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. ISBN 978-80-87806-95-1

⁹² Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. s. 45. ISBN 978-80-87806-95-1

a intrikám převaděčů, kteří jim slibovali stejné finanční příjmy jako mají pracující občané nejbohatších států Evropské unie.⁹³

Tito ekonomičtí uprchlíci se pak samozřejmě nezastaví v první bezpečné zemi, ke které mají zpravidla kulturně blízko. Naopak platí převaděčům nemalé částky, aby se dostali tam, kde mají zkreslenou vidinu přepychového života. Deziluze často šířená nelegálními převaděči pak vyvolává nepokoje na většině místech, kam tito ekonomičtí migranti směřovali. Když všechny tyto skupiny migrantů odečteme od skutečných uprchlíků, kteří potřebují naši pomoc a budou za ni vděční, zjistíme že tolik skutečných uprchlíků k nám vlastně nepřišlo. Řada takových uprchlíků totiž oproti ekonomickým migrantům nemá ani žádné finanční prostředky, kterými by se do Evropské unie dostala.⁹⁴

b) Otázka sociálních a kulturních rozdílů

V případě že připustíme tyto problematické faktory migrační krize, nezbyvá nám nic jiného než otázku lidské morálky srazit na podobnou úroveň důležitosti, jakou disponuje oblast ekonomie, bezpečnosti nebo i sociální sféry. Z daných oblastí má předchozímu tématu nejbližší otázka sociální sféry. Už jednou zde bylo zmíněno, že někteří migranti mají problém projevit vděk a úctu ke státu, ve kterém požádali o azyl. Děje se tak i v případech, že se jedná o uprchlíky, kteří skutečně pomoc potřebují. Většinou se tak děje v případě migrantů z islámských zemí (většina migrantů) a právě ono náboženství, islám, a z něj vycházející kultura je hlavním kamenem úrazu. Migranti, kteří do Evropské unie směřují, mají jako muslimové řadu pravidel a tradic, které jsou v zemích jejich původu přísně vynucovány. V první řadě zde máme pohrdání každým, kdo není muslim. Práva, oděvy i chování žen v Evropské unii, je další věc, kterou muslim jen tak neskousne. Určitě ne, pokud žil v zemi, kde byl celý život vychováván k určitým zvyklostem a k ctění nepsaného práva šaría, které není v Evropské unii legálně akceptováno.⁹⁵

Sociální a kulturní rozdíly jsou zde obrovské a představují jednu z hlavních hrozeb evropské migrační krize. Už dřívější migranti z islámských zemí jako je Turecko vytvořily v některých státech Evropské unie početné komunity řídicí se vlastními

---

⁹³ Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. s. 21-22. ISBN 978-80-87806-95-1

⁹⁴ Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. s. 18, 107. ISBN 978-80-87806-95-1

⁹⁵ Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. s. 20. ISBN 978-80-87806-95-1

zákony. Jak zkušenosti naznačují, pokud i těmto migrantům zůstanou štedré benefity ze sociálního systému, nebudou mít nově příchozí migranti ani důvod se nějak vypořádat s kulturními bariérami vůči Evropanům. Proč taky? Vše, co budou potřebovat, si zařídí v muslimské čtvrti v arabském jazyce. Jejich potomci nebudou mít ani možnost se asimilovat do evropské společnosti. Těm už ale průměrný příjem, byť bez práce, stačit nebude. A nepokoje budou nevyhnutelné.⁹⁶

c) Oblast bezpečnosti

Tím se zde objevuje další oblast, kterou evropská migrační krize otřásla. Jedná se o otázku bezpečnosti. Již bylo zmíněno, že zde probíhají časté nepokoje způsobené deziluzí o nekončícím bohatství Evropské unie. Dříve zmíněná práva žen jsou pro nově příchozí migranty také něčím, co do té doby neznali a ignorovali. A s příchodem do nové země své chování měnit nehodlají. Důkazem o této skutečnosti může být navýšení sexuálně motivovaných útoků ze strany migrantů o všech silvestrovských nocí od začátku evropské migrační krize. O navýšení trestné činnosti celkově radši ani nemluvě.⁹⁷

Nejsou to samozřejmě jen Evropané kteří, se stávají oběťmi trestné činnosti páchané uprchlíky. Než projdou migranti úspěšným azylovým řízením a často někdy i po něm, jsou nuceni bydlet v rozsáhlých ubytovnách, které se hemží různými etnickými skupinami. Střety v táborech mezi samotnými uprchlíky často končí i rozsáhlými požáry, intervencí bezpečnostních složek a velkým množstvím zraněných. Dokonce je dnes jisté i to, že mezi uprchlíky se schovávají i radikální islamisté, kteří mají vazby na různá teroristická hnutí a organizace jako je například samozvaný Islámský stát. Řada teroristických útoků, které v nedávné době proběhly, je jasným důkazem, že není radno tuto skutečnost ignorovat. Kriminalita, terorismus a jiná bezpečnostní rizika vycházející z chování migrantů nejsou pro Evropu jedinou hrozbou. Je třeba si uvědomit, že nově příchozí migranti pocházejí ze zemí, kde zdravotnictví a hygienické podmínky nejsou mnohdy ani zdaleka na dostatečné úrovni. Je zde proto vysoké nebezpečí, že s sebou migrace přinese i různé nemoci a zdravotní potíže, kterým doposud Evropa čelit nemusela.⁹⁸

---

⁹⁶ KAMBOURI, Tania. *Policistka volá o pomoc*. 1. vydání. Praha : Ikar, 2016. 203 s. s. 82-86. ISBN 978-80-249-3081-7

⁹⁷ Silvestrovské sexuální útoky tentokrát zaměstnaly policii v Rakousku. In: *ceskatelevize.cz* [online]. Praha : Česká televize, 05.01.2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/2003647-silvestrovske-sexualni-utoky-tentokrat-zamestnalypolicii-v-rakousku>>

⁹⁸ Nepokoje mezi běženci v Hamburku. Na místě musela zasahovat policie. In: *lidovky.cz* [online]. Praha : MAFRA a.s., 01.10. 2015 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.lidovky.cz/nepokoje-mez>>

5.4 Konspirační teorie o důvodech podpory migrace

Celkový pohled na současnou migrační krizi, a na to co s sebou přinesla, není zrovna optimistický. Alespoň se tak shodují veškeré zdroje, kterými autor této bakalářské práce disponoval. Otázkou pak zůstává, proč je postoj politických elit, kteří vedou Evropskou unii stále pro přijímání migrantů. Respektive nebylo učiněno nic, co by migraci nějak zastavilo. Možná se skutečně jedná o snahu zachovat vůči uprchlíkům shovívavost a solidaritu, a to i přes to, že velká část z nich patří spíše do skupiny ekonomických migrantů. Možná se celá tato mimořádná událost odehrála tak rychle, že Evropská unie zkrátka nedokázala krizi efektivně reflektovat a následně řešit. Dnes je již počet nově příchozích uprchlíků na mnohem nižších číslech, než tomu bylo v hlavním období migrace mezi roky 2014 a 2015.⁹⁹

Objevuje se zde teorie, která poukazuje na dlouhodobý neúspěch integrovat státy Evropské unie do jediného společného velkého nadstátu. Myšlenka sjednocené Evropy v takzvanou Panevropu není ani v dnešní době ničím novým. V průběhu celé historie vzniku Evropské unie zde můžeme nalézt řadu politiků, kteří by povýšení Evropské unie na jeden superstát s radostí přivítali. Nemalá část se o to v Bruselu snaží i dnes (2018). Staré evropské státy jsou ale příliš hrdé na své tradice, kulturu a historii, aby je obětovaly pro multikulturalistický nadstát. Na tomto problému vážně motor integrace Evropské unie už řadu let. Někteří odborníci se proto domnívají, že zaplnění daných států kulturně odlišnými migranty, přinese vyšší shovívavost občanů Evropské unie k jiným národům a jejich kulturám. Evropská unie by tak zničila tradiční individuální hodnoty evropských států a nahradila je společným multikulturalismem. Pak by už nebyl takový problém prosadit další kroky potřebné k povýšení Evropské unie v jeden pospolitý superstát.¹⁰⁰

A v neposlední řadě je tu otázka stárnutí Evropy. Je pravda, že Evropa sama o sobě stárne. Počet obyvatel v Evropské unii se nezvyšuje takovou rychlostí jako třeba jinde ve světě. Migrace je pak úspěšnou záchranou v cestě Evropské unie k omlazení a navýšení populace, která je pro funkčnost každého státu nezbytná. Volba využití

---

bezenci-v-hamburku-na-miste-musela-zasahovat-policie1ds-/zpravy-svet.aspx?
c=A151001_110302_in_zahranici_ELE>

⁹⁹ Evropská migrační krize. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 11.12.2014. poslední aktualizace 21.11. 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_migra%C4%8Dn%C3%AD_krize>

¹⁰⁰ Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. s. 115, 14-15. ISBN 978-80-87806-95-1

migrace k nápravě se ale neobejde bez dalšího posílení multikulturalismu a oslabení tradičních hodnot starých evropských států, které Evropu vybudovaly.¹⁰¹

---

¹⁰¹ Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. s. 16-17. ISBN 978-80-87806-95-1

6 Džihád

Pojem džihád je v současnosti hojně užívaný pojem, který je spjat především s islamisty, jejichž aktivita se dostává do popředí zájmu všech světových médií. Většina lidí překládá slovo džihád jako svatou válku, avšak teoretický význam i překlad je zcela jiný. Jako celý islám, se i význam džihádu vyvíjel po dlouhou dobu a stále se ještě vyvíjí. Slovo džihád jako nástroj šíření islámu používal již samotný prorok Muhammad a stejně jako Korán je i význam slova džihád ovlivněn Prorokovými možnostmi, které se v průběhu jeho života průběžně měnily.¹⁰²

Z počátku bylo slovo džihád v islámské terminologii užíváno jako jakákoliv individuální snaha posilování vlastní zbožnosti. Džihád tehdy neobsahoval nic, co by nabádalo muslimy k násilí ve jménu Boha. Podle islámských pramenů, bylo takové jednání dokonce zakázané. Ale odchodem proroka Muhammada do Medíny nabylo slovo džihád dalšího významu, a to již obsahovalo i možnost užití již zmíněného násilí v podobě, jak ho u džihádu známe dnes. Džihád jako hlavní nástroj šíření islámu reflektoval skutečnost, že prorok získal jako vojevůdce značnou politickou moc.¹⁰³

Co tedy znamená slovo džihád dnes? Džihád v překladu znamená úsilí nebo i snahu o něco. V islámské terminologii je tím myšlena snaha o upevnění vlastní zbožnosti, ochranu muslimské obce, šíření pravdy Boží a obecně o jakékoliv jiné úsilí šířit islám ve světě. Samotní muslimští znalci, *ulamá*, rozlišují čtyři různé roviny džihádu.¹⁰⁴

6.1 Podoby džihádu

a) Džihád srdcem

Džihád srdcem byl již samotným prorokem Muhammadem označován jako Velký džihád, zatímco všechny ostatní podoby džihádu tvoří Malý džihád. Jedná se v podstatě o individuální snahu být vzorným muslimem a prohlubovat tak vlastní zbožnost

---

¹⁰² MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. s. 24-25. ISBN 80-7108-151-5

¹⁰³ MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. s. 25. ISBN 80-7108-151-5

¹⁰⁴ MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. s. 26. ISBN 80-7108-151-5

a upevňovat Boží přízeň. Na prvním místě sem lze zařadit pět pilířů islámu a obecně chování, které je v souladu s právem šaría.¹⁰⁵

b) Džihád jazykem

Džihád jazykem je šíření islámu vlastními slovy. V této oblasti jdou do popředí určitě především role duchovních vůdců, imámů, kteří mají velký vliv na veřejné mínění muslimů. Jejich jednotlivé výklady pramenů a chápání islámu se od sebe mohou navzájem v mnohém lišit. Jedno mají ale společné, všichni svými slovy upevňují v muslimských srdcích islámskou víru a úspěšně k ní konvertují i mnohé nevěřící.¹⁰⁶

Bylo by ale nesprávné se domnívat, že džihád jazykem je vykonáván pouze imámy. Každý správný muslim, by měl ústy kolem sebe šířit islám a sám se zasadit o přesvědčení kafirů (nevěřících) o pravdě Boží. Zrovna tak, jako by měl každý muslim slovy poukázat na vše, co není s islámem v souladu. Tedy jedná se o podobu džihádu, která by měla být součástí života i běžných muslimů. Nutno zmínit, že mnozí imámové patří k fundamentalistickým proudům islámu a radikalizují muslimy až k nejagresivnějším formám islamismu. Řadí se sem i misijní činnosti.¹⁰⁷

c) Džihád rukou

Ona zmíněná ruka, je v tomto pojetí džihádu myšlena jako pomocná ruka, neboť se jedná víceméně o charitativní činnost. Každý muslim musí přispívat určitý finanční obnos potřebným. V tomto případě se jedná o další rovinu džihádu, která je islamisty zneužívána, neboť se díky charitativní činnosti dostává do obliby řada fundamentalistických hnutí, která se charitativní činnosti věnují. V některých destabilizovaných zemích totiž tyto organizace a hnutí suplují celý sociální systém, který by měl zajišťovat stát a jeho aparáty. Nejde jen o přispívání na charitu, ale i o zřizování škol, mešit, nemocnic atd. Tyto organizace pak díky charitativní činnosti disponují obrovským potenciálem verbovat nové bojovníky do svých řad. Na tomto principu funguje například fundamentalistická organizace Muslimští bratři nebo islamistické hnutí Hamás. Ty díky vysoké oblibě mohou i kandidovat jako

---

¹⁰⁵ MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. s. 26. ISBN 80-7108-151-5

¹⁰⁶ MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. s. 26. ISBN 80-7108-151-5

¹⁰⁷ MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. s. 26. ISBN 80-7108-151-5

politické strany do parlamentů v zemích, kde působí a díky vysoké oblibě úspěšně získávají posty v parlamentech.¹⁰⁸

Do džihádu rukou lze zařadit i financování islamistů a jejich teroristických útoků. Islámské prameny takový skutek přímo nařizují a zároveň za něj slibují i úctyhodnou odměnu.¹⁰⁹

Bucháří 4,52,96 Muhammad: „Každý, kdo vyzbrojí džihádistu, je odměněn stejně, jako je odměněn válečník. Každý, kdo poskytne náležitou péči rodinným příslušníkům svatého bojovníka, bude odměněn stejně, jako je odměněn válečník.“¹¹⁰

d) Džihád mečem

Džihád mečem je použití násilí k šíření a obraně islámu a jeho vyznavačů. Dá se sem tedy zařadit jak svatá válka proti bezvěrcům, tak i obrana hranic proti vnějšímu nepříteli. Popřípadě i čistky ve vlastních řadách proti nepohodlným osobám, které svým chováním ohrožují suverenitu momentálního státního zřízení. Pokud je džihádem mečem myšlena svatá válka, jedná se o válku, kde je primárním cílem dobýt území, aby na získaném území vládla Boží vůle a právo šaría. Za jiným účelem být žádná válka vedena ani nesmí. Když by snad politický vůdce napadl nějaké území z vlastních sobeckých pohnutek, byl by takzvaným odpadlíkem od islámu a zasluhoval by si i trest smrti.¹¹¹

Právo šaría určuje, jakým způsobem mají být prováděny všechny podoby džihádu a ani džihád mečem není výjimka. V právu šaría bylo již kdysi řešeno, které zbraně a metody mohli džihádisté pro boj použít a některé z těchto principů jsou aplikovatelné i na dnešní dobu. Například otrávení zásob vody nepřítele se považuje za ohavný a zbabělý čin. Na druhé straně dojde-li k usmrcení žen a dětí nepřítele při obléhání jeho měst nebo dobývání jeho území, jedná se o naprosto omluvitelné ztráty. To i přesto,

---

¹⁰⁸ MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. s. 26. ISBN 80-7108-151-5

ŠVAMBERK, Aleš. Hamás. In: *tema.novinky.cz* [online] Praha : Borgis, a.s [cit. 2017-27-03]. Dostupné z WWW: <<https://tema.novinky.cz/hamas>>

ŠIK, Jan, 2015. Tajné politické společnosti: Muslimští bratři. In: *jansik.blog.idnes.cz* [online] Praha : Mafra, a.s., 21.09.2015 [cit. 2017-27-03]. Dostupné z WWW <<https://jansik.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=477451>>

¹⁰⁹ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

¹¹⁰ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

¹¹¹ MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. s. 26. ISBN 80-7108-151-5

že úmyslné zabíjení žen a dětí je jinak přísně zakázáno i v případě, stojí-li proti muslimům se zbraní v ruce (pokud je muslim takovou osobou skutečně ohrožen na životě, je jejich usmrcení samozřejmě povolené). Jedná se však o velmi stará pravidla a lze tak předpokládat, že ušetření životů žen a dětí nebylo původně ani tak otázkou humánního soucitu, jako spíš většího zisku z otrokářství. Naopak starci pro oblast otrokářství nijak prospěšní nebyli, a navíc v očích muslimů představují pospolitost lidu nepřítele. Jejich životy proto nijak šetřeny nebyly.¹¹²

Právo šaría se zabývá i vedením útoku proti nepříteli, který drží muslimské rukojmí, nebo se v jeho obléhaném městě jen vyskytuje muslimská menšina. V tomto případě se útok nevyklučuje, avšak jsou vyloučeny některé bojové praktiky, které by mohly ohrozit životy muslimů ve městech nepřítele. Například pak platí zákaz vypalování měst (v té době ohnivými šípy). V případě, že některý džihádista při takové situaci přeci jen zabije nějakého jiného muslima, který se zdržoval na dobývaném území, musí pozůstalým vyjádřit svou omluvu a zaplatit takzvanou daň z krve. Tato daň má být muslimem vyplácena i v případě, že muslim zabije neozbrojeného bezvěrce, aniž by ho nejdříve vyzval k přijetí Alláha za svého Boha. Takový čin je obecně považován za ohavný. Jedná se o stěžejní pravidlo, které jasně určuje, že použití násilí jako nástroje šíření víry, je až posledním možným řešením.¹¹³

Další věc, která je v právu šaría zakázána, je zastrašovat nepřítele předhazováním ostatků jeho zabitých bojovníků. Šaría tak reaguje na dřívější praxi, kdy se při dobývání měst házely katapultem hlavy (případně jiné ostatky) za hradby nepřítele.¹¹⁴

Zajímavým úkazem, který reflektuje dřívější podobu islamismu při jeho vzniku, je otázka, jak jednat s vlastními nevěřícími rodiči, na které muslim během svých tažení narazí. Již v té době hleděl islám na rodičovství s velkou úctou a nařizoval tuto úctu cítit i všem muslimům. V tomto případě se tedy nedoporučuje, aby muslim zabil svého rodiče a je-li to nutné (osoba nechce konvertovat) má to učinit jiný muslim.¹¹⁵

---

¹¹² MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. s. 64-67. ISBN 80-7108-151-5

¹¹³ MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. s. 65-67. ISBN 80-7108-151-5

¹¹⁴ MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. s. 66-67. ISBN 80-7108-151-5

¹¹⁵ MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. s. 67. ISBN 80-7108-151-5

Zde jsou některé verše z Koránu a sunny, na jejichž základě je džihád mečem obhajován:

Muslim 001,0031 *Mohamed: „Bylo mi přikázáno vést válku proti lidstvu do té doby, dokud lidé nepřijmou, že neexistuje jiný bůh nežli Alláh a dokud neuvěří, že jsem jeho prorokem a nepřijmou všechna zjevení, která jsou skrze mě vysloveny. Když takto učiní, budu chránit jejich životy a majetek, pokud šaría nestanoví jinak, v tom případě pak jejich osud leží v rukou Alláhových.“¹¹⁶*

Korán 2:216 *A je vám předepsán také boj, i když je vám nepřijemný. Je však možné, že je vám nepřijemné něco, co je pro vás dobré, a je možné, že milujete něco, co je pro vás špatné; jedině Alláh to zná, zatímco vy to neznáte.¹¹⁷*

Korán 4:95 *Nejsou si rovni ti věřící, kteří zůstali sedět doma – kromě těch, kdož jsou neschopní, s těmi, kdož usilovně bojují za Alláha majetky svými i životy svými!¹¹⁸*

Bucháří 4,52,142 *Mohamed: „Bojovat v džihádu s káfiry být i jediný den je ušlechtilejší než celý pozemský svět a vše, co na něm leží. Kousek v ráji, který je menší než vaše jezdecké bičíky, je větší než celý pozemský svět a vše, co na něm leží. Jeden den nebo noční cesta strávené v džihádu jsou ušlechtilejší než celý pozemský svět a vše, co na něm leží.“¹¹⁹*

Zvláštní roli zde má i samotný bojovník džihádu, který z náboženské povahy války nepředstavuje obyčejného vojáka, ale božího válečníka, který má být posmrtně odměněn za své zbožné činy:

Korán 61:10 *Vy, kteří věříte! Mám vám ukázat obchod, jenž ochrání vás před trestem bolestným? Uvěřte v Alláha a posla Jeho a ved'te boj na cestě Boží majetky svými i životy svými! A to bude pro vás nejlepší, jestliže jste vědoucí!¹²⁰*

---

¹¹⁶ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

¹¹⁷ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

¹¹⁸ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

¹¹⁹ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

¹²⁰ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

Bucháří 1,2,35 *Mohamed prohlásil: „Muž, který se zapojí do džihádu a nebude k tomu donucen ničím jiným, než upřímnou vírou v Alláha a jeho proroka – a přežije, bude Alláhem odměněn buď po smrti, nebo prostřednictvím válečné kořisti. Jestliže je zabit v bitvě a zemře jako mučedník, bude přijat v ráji.“¹²¹*

Naopak ten muslim, který odmítne poskytnout svůj majetek nebo své služby v boji za Boha a jeho Proroka, skončí v pekle stejně jako nevěřící:

Korán 9: 82 *Budou se nyní smát jen krátce (ti co se vyhýbali boji), ale dlouho budou plakat (na onom světě) v odplatu za to, co si vysloužili.¹²²*

Korán 9: 84 *A nikdy se již nemodli nad žádným z nich (těmi co se vyhýbali boji), když zemře, a nikdy se nezastav u jeho hrobu! Vždyť oni nevěřili v Boha ani Posla Jeho a zemřeli jako hanebníci.¹²³*

6.2 Islámský stát

Islámský stát je islamistická organizace, která je v současnosti nejradikálnějším a mediálně nejznámějším představitelem džihádu. Kromě dobytí rozsáhlých území v Sýrii a Iráku, je zodpovědná i za leckteré teroristické útoky ve státech Evropské unie (alespoň se k nim vždy přihlásila).

Teroristické útoky, rozsáhlé expanze, čistky ve vlastních řadách i obrana již dobytého území. Islámský stát naplňuje všechny podoby džihádu mečem. A to s těmi nejkrvavějšími a nejbrutálnějšími metodami, díky kterým si tato organizace vysloužila kritiku nejen ze strany demokratických režimů ale i mnohých jiných muslimských autorit. Jednou z nich byl například hlavní teoretik a hlasatel džihádu Abú Muhammad al-Maqdisí u kterého studoval Abú Mus'aba az-Zarqáwí, zakladatel Organizaci tawhídu (Boží jednosti) a džihádu. Právě z této organizace vzešel dnešní Islámský stát. Kritika přicházela dokonce i z konkurenčních organizací a hnutí jako je například samotná Al-Qá'ida, která byla dlouhá léta mateřskou organizací pro leckterá teroristická hnutí včetně Islámského státu. Právě Bin Ládínova Al-Qá'ida financovala Organizaci tawhídu a džihádu. Na základě prohlubující se finanční závislosti na Bin Ládínově Al-Qá'idě se

---

¹²¹ WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

¹²² ALI, Abdallah Josuf. *Svatý Korán, český překlad, význam a komentář s rejstříkem veršů*. Přeložil. HRBEK, Ivan. PROCHÁZKA, Josef. 1. vydání. Praha : AMS, 2000. 826 s. s. 227. ISBN 80-9024419-1-3

¹²³ ALI, Abdallah Josuf. *Svatý Korán, český překlad, význam a komentář s rejstříkem veršů*. Přeložil. HRBEK, Ivan. PROCHÁZKA, Josef. 1. vydání. Praha : AMS, 2000. 826 s. s. 227. ISBN 80-9024419-1-3

dokonce v roce 2004 Organizace tawhídu a džihádu přejmenovala na Al-Qá'ida v Mezopotámii. Nový název organizace měl jasně naznačovat, že se jedná o sféru vlivu právě Bin Ládinovy Al-Qá'idy. Tak tomu ve skutečnosti ale nikdy nebylo a veškerá spolupráce mezi oběma organizacemi byla spíše pouze finančního rázu. Po smrti az-Zarqáwího v roce 2006 se organizace znovu přejmenovala, a to již na Islámský stát v Iráku, což obě organizace spíše zneprátelilo. Právě v této době se po několika změnách ve vedení dostal do čela IS (Islámský stát) Abú Bakr al-Baghdádí. Ten je i do dnešní doby mediálně nejznámějším vůdcem IS.¹²⁴

Celková spolupráce mezi IS a Al-Qá'idou skončila nadobro až v roce 2014, kdy se Al-Qá'ida Islámského státu zcela zřekla. Vadilo jí, ostatně jako všem muslimským odpůrcům IS, že při svých aktivitách zabíjí i jiné muslimy z řad civilistů a konkurenčních organizací. Dále to, že si IS vynucuje přísné dodržování nejortodoxnější podoby práva šaría, které se muslimské obyvatelstvo nestíhalo přizpůsobovat a bylo tak často za své běžné chování mučeno nebo popraveno. To je však primárními prameny islámu zakázáno.¹²⁵

Některé studie naznačují, že Islámský stát není ani tak organizace islamistická jako spíše revoluční. Po válce v Iráku, kdy padl sunnitský diktátorský režim baasistické strany Saddáma Husajna, se za podpory Američanů dostali k moci šíité podporovaní z šíitského Íránu. Karta se tedy obrátila. Teď to byli sunnitě, kdo byl v Iráku zatýkán a mučen. Do takového vězení se dostal i Abú Mus'aba az-Zarqáwí spolu s dalšími významnými představiteli bývalého režimu, se kterými se sblížil. Nejčastěji se jednalo o bývalé armádní důstojníky. Ostatně celá irácká armáda čítající asi 700 tisíc mužů byla rozpuštěna nebo pozatýkána. Státisíce osob tak rázem ztratilo zdroj obživy. To vše nahrálo Islámskému státu, který tak získával čím dál více příznivců a nových bojovníků především z rozpuštěné irácké armády a obecně ze sunnitského obyvatelstva. Bývalí iráčtí armádní důstojníci se rychle dostali do čela vedení Islámského státu. Jejich působení však představovalo spíše politický boj proti šíitskému režimu a americkým okupantům než islamistické šíření Boží vůle.¹²⁶

---

¹²⁴ BERÁNEK, Ondřej. OSTŘÁNSKÝ, Bronislav (ED). *Islámský stát: Blízky východ na konci časů*. Praha : Academia, 2017. 296 s. s. 19-20. ISBN 978-80-200-2654-5

¹²⁵ BERÁNEK, Ondřej. OSTŘÁNSKÝ, Bronislav (ED). *Islámský stát: Blízky východ na konci časů*. Praha : Academia, 2017. 296 s. s. 21-24. ISBN 978-80-200-2654-5

¹²⁶ BERÁNEK, Ondřej. OSTŘÁNSKÝ, Bronislav (ED). *Islámský stát: Blízky východ na konci časů*. Praha : Academia, 2017. 296 s. s. 23-24, 29. ISBN 978-80-200-2654-5

Baasická strana Sadama Husajna, která byla novým režimem likvidována, se tak rychle transformovala do islamistické organizace, jejíž primárním cílem je osvobození Iráku od šíitů využívajíc islámu k obhájení násilí a rekrutování nových muslimských válečníků. Do jaké míry je organizace vlastním vedením skutečně vnímána jako islamistická, když je velení obsazené mnohými členy baasistické politické strany, která zpočátku sama islamisty likvidovala, bude nejspíše tak trochu záhadou. Je sice pravda, že tato strana později svůj postoj vůči islamistům zmírnila, dokonce byla postavena v roce 1989 Saddáмова univerzita islámských studií (na té studoval i az-Zarqáwí), ale jednalo se však spíše o politické ústupky, neboť strana potřebovala větší vojenskou podporu z řad islamistů k reakci na sílící konflikt mezi Irákem a Íránem, tedy mezi sunnity a šíity.¹²⁷

Náboženské a politické cíle se v Islámském státě, jak ho známe dnes, spojily v jedno, ale dá se říci, že se tak stalo na úkor základních islámských zásad a pravidel, což mnohé muslimy i samotné islamisty spíše odrazuje.¹²⁸

Islámský stát za dobu své existence dobyl leckterá území, a to nejen v Iráku. Během Arabského jara, kdy autoritářským režimům hrozily státní převraty podporované demokratickými státy, tyto režimy úmyslně propouštěly radikální islamisty ze svých vězení a následně je i vyzbrojovali. To odvrátilo pozornost demokratických politických elit od podpory opozice autoritářskými režimy směrem k sílícím islamistickým teroristickým organizacím, které v asymetrických válkách nemohly být poraženy jinak než s podporou tajných zpravodajských složek těchto arabských autoritářských režimů. Z takových činů je obviňován i režim Baššára al-Asada. Ten sám navíc tyto praktiky z Arabského jara nepoužil poprvé, neboť podle důkazů již v roce 2007 propašovaly syrské tajné služby do Iráku až 90 % zahraničních bojovníků nacházejících se na tomto území. Do jaké míry se tyto praktiky syrskému prezidentovi vyplatily, je asi další otázkou, na kterou nebude snadné nalézt odpověď. Ačkoliv je prezident Baššár al-Asad stále u moci, ztratil kvůli podpoře nového nepřitele rozsáhlá území a Sýrie se tak stala naprosto zničenou zemí, ze které přechájí statisíce lidí. Jedná se o jednu z hlavních příčin evropské migrační krize.¹²⁹

---

¹²⁷ BERÁNEK, Ondřej. OSTŘÁNSKÝ, Bronislav (ED). *Islámský stát: Blízký východ na konci časů*. Praha : Academia, 2017. 296 s. s. 23-24, 29. ISBN 978-80-200-2654-5

¹²⁸ BERÁNEK, Ondřej. OSTŘÁNSKÝ, Bronislav (ED). *Islámský stát: Blízký východ na konci časů*. Praha : Academia, 2017. 296 s. s. 29. ISBN 978-80-200-2654-5

¹²⁹ BERÁNEK, Ondřej. OSTŘÁNSKÝ, Bronislav (ED). *Islámský stát: Blízký východ na konci časů*. Praha : Academia, 2017. 296 s. s. 17-18, 21. ISBN 978-80-200-2654-5

Podcenění celé situace naznačoval už rok 2011, kdy IS získal pod svou kontrolu zhruba třetinu Iráku a nemalou část Sýrie. Situace vyvrcholila dobytím města Mosul roku 2014, kdy pouhá tisícovka bojovníků IS vytlačila z města třicetitisícovou šíitskou iráckou armádu s americkým výcvikem. Nad dobytým územím byl následně vyhlášen chalífát.¹³⁰

Chalífát není jen obyčejný stát. První Chalífové vládli po skonání proroka Muhammada již v 7. st. n. l. Chalífa je jediný vládce, který panuje celé *ummě*. *Umma* představuje obec všech věřících (muslimů), ti jsou dnes ale občany nejrůznějších států po celém světě. To je jeden z mnoha důvodů, proč je chalífát na dnešní dobu těžko aplikovatelný, nicméně i tak byl Islámským státem vyhlášen. Abú Bakr al-Baghdádí se tak sám jmenoval chalífou, vůdcem všech pravověrných muslimů po celém světě. To je ona událost, kvůli které se al-Qá'ida zřekla IS. Právě z titulu chalífy vyzval Abú Bakr al-Baghdádí všechny muslimy žijící v ostatních nemuslimských státech (především USA a EU) k teroristickým útokům na ty země, které se účastnily nebo podporovaly boj proti IS. Od té doby bylo mnoho z těchto teroristických útoků skutečně provedeno.¹³¹

V dnešní době (2018), poté co padla do rukou Islámského státu přibližně polovina Sýrie, přispívá k boji proti IS celkem dvaasedesát států včetně České republiky, která zastává na území Iráku spíše humanitární funkce. Koncem roku 2017 se do bojů proti IS zapojila přímo Severoatlantická aliance a začátkem roku 2018 se začaly objevovat první zprávy o fyzické porážce IS, který postupně ztratil téměř veškerá dobytá území. Nejtěžší boje s ohromnými ztrátami na životech civilistů probíhaly právě v strategicky dobře umístěném městě Mosul. Ačkoliv IS již nedisponuje armádou ani územím a podobu státu má již jen stěží (ani předtím však nebyl uznaným státem), pořád je radikálním islamistickým myšlenkovým hnutím, které má své příznivce po celém světě a nadále představuje velkou hrozbu v podobě teroristických útoků. Co se týče chalífy Abú Bakra al-Baghdádího, už před několika lety se objevovaly zprávy ze stran spojenců, že je mrtev, zatímco IS tvrdil, že je naživu a jen se skrývá. Jinak tomu není ani dnes. Islamisté z IS se v dnešní době schovávají infiltrováni mezi obyvateli Iráků a Sýrie, nebo se neústupně snaží bránit poslední zbytky kontrolovaného území do posledního muže.¹³²

---

¹³⁰ BERÁNEK, Ondřej. OSTŘÁNSKÝ, Bronislav (ED). *Islámský stát: Blízký východ na konci časů*. Praha : Academia, 2017. 296 s. s 16, 22. ISBN 978-80-200-2654-5

¹³¹ BERÁNEK, Ondřej. OSTŘÁNSKÝ, Bronislav (ED). *Islámský stát: Blízký východ na konci časů*. Praha : Academia, 2017. 296 s. s. 87- 89. ISBN 978-80-200-2654-5

¹³² SOBOTKA, B. Proč musí Evropa pomáhat v boji proti Islámskému státu. In: *bohuslavsobotka.cz* [online]. Praha : Poslanecká sněmovna [cit. 2017-25-03]. Dostupné z WWW:

6.3 Terorismus

Podle zdrojů, kterými disponuje ministerstvo vnitra České republiky, je terorismus jakékoliv předem promyšlené a politicky motivované násilí, které je často zaměřeno proti zcela nezúčastněným osobám. Cílem takových útoků je vyvolat strach a paniku v zemi a donutit tak místní politické elity jednat ve prospěch útočníků. V dnešní době se objevuje i řada jiných definic tohoto pojmu, které lépe reflektují dnešní dobu a zahrnují do pojmu terorismus i útoky proti jiným strategicky důležitým zájmům napadeného státu. Může se jednat například o narušení kybernetické bezpečnosti, zastavení dodávek elektřiny a jiné útoky zaměřené na ekonomickou stabilitu země.¹³³

Právě již zmíněná celková destabilizace je primárním cílem těchto útoků. Teroristé se tímto způsobem snaží prosadit náboženské, politické a ideologické cíle ve vlastním státě nebo v jiné zemi ve které operují.¹³⁴

Samotný skutek teroristického útoku je dobře definován i v naší legislativě, konkrétně zákonem č. 40/2009 sb. Jedná se o trestní zákoník, který přesně vymezuje, jakým protiprávním jednáním se lze tohoto trestného činu dopustit. Kromě již zmíněného násilí v různých formách (útok proti lidskému životu nebo majetku, únos atd.) se tento trestný čin vztahuje i na osoby, které se samotného teroristického útoku nedopustily, avšak finančně, materiálně nebo jiným způsobem terorismus podporovali. To samé platí pro osoby, které k teroristickému útoku přispěly vyrazením důležitých

---

<<http://www.bohuslavsobotka.cz/proc-musi-evropa-pomahat-v-boji-proti-islamskemu-statu>>

KRUPKA, Jaroslav, 2017. Islámský stát ztratil 95 procent svého kalifátu, tvrdí koalice proti němu. In: *denik.cz*. Praha : Vltava Labe Media, 16.11.2017 [cit. 2017-25-03]. Dostupné z WWW:

<https://www.denik.cz/ze_svetu/islamsky-stat-ztratil-95-procent-sveho-kalifatu-tvrdi-koalice-proti-nemu>

Takzvaný Islámský stát byl sice poražen, ale ideologie ne, varoval Pavel. In: *natoaktual.cz*. [online]. Ostrava : Jagello 2000, 17.01.2018 [cit. 2017-25-03]. Dostupné z WWW:

<http://www.natoaktual.cz/pavel-islamsky-stat-isil-irak-nato-d5h-na_zpravy.aspx?c=A180118_083155_na_zpravy_m00>

NATO vstoupí do koalice proti IS. Nikdy nepřestaneme bojovat, řekl Trump. In: *zpravy.idnes.cz*. [online]. Praha : Mafra, 25.05.2017 [cit. 2017-25-03]. Dostupné z WWW: <https://zpravy.idnes.cz/nato-vstoupi-do-koalice-proti-is-doe-/zpr_nato.aspx?c=A170525_121852_zpr_nato_inc>

Boj o Mosul byla jatka, která nepřežilo 40 tisíc civilistů. Přeživší mlčí a obávají se msty islamistů. In: *info.cz* [online]. Praha : Czech News Center a.s., 19.07.2017 [cit. 2017-25-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.info.cz/svet/boj-o-mosul-byla-jatka-ktera-neprezilo-40-tisic-civilistu-prezivsi-mlci-a-obavaji-se-msty-islamistu-13134.html>>

¹³³ Odbor bezpečnostní politiky, 2009. Definice pojmu terorismus. In: *mvr.cz* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 29.07.2009 [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>>

¹³⁴ Odbor bezpečnostní politiky, 2009. Definice pojmu terorismus. In: *mvr.cz* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 29.07.2009 [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>>

informací nebo se podílely na výrobě a přepravě zbraní určených k teroristickým útokům. I samotná příprava je trestná. Trestem je odnětí svobody ve výši pěti až patnácti let.¹³⁵

6.3.1 Islámský terorismus

Definice pojmu terorismus je opravdu nemalé množství. Děje se tak z důvodu, že na světě operují různé druhy teroristických skupin, které sledují různé zájmy na mnoha místech světa. Pro účely této bakalářské práce se zaměříme na terorismus, který byl páchan ve 21. století na území Evropské unie. Vzhledem k povaze těchto útoků a osob, které je provedly, zde můžeme hovořit o takzvaném islámském terorismu. Jejich pachatelé jsou radikální islamisté, tedy (neo)fundamentalisté, kteří bojují za rozšíření islámu ve světě. Útoky směřované na Evropskou unii jsou páchany především dvěma skupinami lidí.¹³⁶

První skupina jsou muslimští občané evropských zemí. Často se jedná o druhou až čtvrtou generaci přistěhovalců, kteří kdysi do Evropské unie přišli za prací nebo lepším životem. Kulturní bariéry mezi Evropany a muslimy jsou ale tak vysoké, že řada z nich se nedokázala úspěšně asimilovat do společnosti. Jejich potomci pak žijí ve státě, ve kterém se sice narodili, ale od mala ho vnímají jako stát, jehož společnost je nijak nepřijala. Ze životní situace pak obviňují vládu a občany státu, která je v jejich očích diskriminuje. Útěchu z pocitu méněcennosti ve společnosti pak spatřují v radikálních muslimských hnutích, která chtějí reformovat moderní společnost ve jménu islámské víry, jež je jim od mala mnohem blíže, než „nějaký“ státní režim, který jim nikdy nebyl vlastní.¹³⁷

Objevují se i případy, kdy k těmto radikálním hnutím konvertovali i vzdělání mladí lidé z Evropské unie, kteří nemají muslimské předky ani jiné příbuzné. Ti pak mohou páchat útoky přímo v Evropské unii, aniž by to kdokoliv čekal. V jiných případech odcestují na Blízký východ, kde se připojí k teroristickým organizacím, jako je dnes (2018) například samozvaný Islámský stát. Právě ten se přihlásil k většině teroristických útoků, které za posledních několik let v Evropské unii proběhly. Teroristy se stávají i ženy, které by při dosažení zájmů, za které bojují, pozbyly téměř veškerá svá

---

¹³⁵ Zákon č. 141/1961 Sb., Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *zakonyprolidi.cz* [online] 29.11. 1961. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>>

¹³⁶ ŠIMKOVÁ, A. *Terorismus, jeho vývoj a současné formy : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2009. 58 s. .s. 7-12. Vedoucí bakalářské práce: prof. PhDr. Emanuel Pecka, CSc.

¹³⁷ Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. s. 90. ISBN 978-80-87806-95-1

práva. Útoky jsou mnohdy připravovány a páchany i nezletilými muslimy. Profil teroristy je tak velmi rozmanitý a odhalení takových osob je velmi složité.¹³⁸

Druhá skupina lidí útočících na státy Evropské unie jsou zahraniční teroristé. Evropská unie jako člen Severoatlantické aliance podporuje vojenské intervence na nemalém území arabského světa. Během událostí v letech 2010 až 2012, pojmenované souhrnným názvem jako Arabské jaro, přispěly evropské státy k rozvrácení několika autoritářských režimů a k následné destabilizaci těchto zemí. Dodnes jsou v těchto oblastech vojenské jednotky Severoatlantické aliance, které prosazují vlastní zájmy, a to mnohdy na úkor občanů těchto rozvrácených zemí. Nespokojení muslimové, kteří mnohdy v důsledku těchto událostí přišli o své přátele, rodiny i střechy nad hlavou, se pak snadno a rádi připojí k místním islamistickým teroristickým organizacím. Právě prostřednictvím takových skupin se následně mstí domácím politickým elitám i evropským zemím, kterým celou svou situaci dávají za vinu. Některé tyto teroristické organizace mají na spoustě místech Blízkého východu, ohledně výskytu, již relativně dlouhou tradici.¹³⁹

Teroristické útoky páchané těmito islamisty jsou velmi různorodé a jsou při nich využity všechny dostupné prostředky, kterými lze nějaký takový útok uskutečnit. Od běžně dostupných dopravních automobilů, nožů a domácích bomb až po propašované automatické střelné zbraně, sofistikované výbušné systémy a jiný vojenský arzenál. Útoky jsou zaměřeny převážně na takzvané měkké cíle. Jedná se o místa s vysokou koncentrací osob a nízkým zabezpečením. Tedy o nákupní centra, nádraží, metra, hudební koncerty, demonstrace a jiná kulturní shromáždění. Takto zaměřené útoky mají vždy nemalý potenciál způsobit vysoké ztráty na lidských životech. Celá událost následně působí negativním efektem i na podvědomí ostatních občanů napadeného státu. Nutí je totiž žít ve strachu a nejistotě. Ti pak apelují na politické lídry svých zemí, aby situaci neprodleně řešili. Právě napadení civilních cílů je podle teroristů nejefektivnější způsob, jak donutit vládu napadených zemí jednat ve prospěch útočníků.¹⁴⁰

---

¹³⁸ Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. s. 101. ISBN 978-80-87806-95-1

Můj syn terorista. Evropští rodiče mluví o dětech uprchlých k Islámskému státu. In: *aktualne.cz* [online]. Praha : Economia, a.s., 12.06.2016 [cit. 2017-10-12]. Dostupné z WWW: <<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/muj-syn-terorista-evropsti-rodice-mluvi-o-detech-uprchlych-k/r~9ac569bc4abe11e7b0440025900fea04/>>

¹³⁹ Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. s. 90. ISBN 978-80-87806-95-1

Jak již bylo výše zmíněno nelze ani opomenout podporu terorismu islámskými státními režimy. Tyto teroristické organizace mnohdy spolupracují s tajnými zpravodajskými aparáty a získávají tak nejen finanční podporu ale i důležité informace, zbraně atd. Pokud je tedy snaha úspěšně čelit teroristickým organizacím, je důležité v první řadě zastrašit arabské státní režimy, aby upustily od podpory islamistických radikálních hnutí. To měl být i jeden z mnoha důvodů americké vojenské intervence do Iráku, kde tehdy vládl diktátor Saddám Husajn.¹⁴¹

6.3.2 Teroristické útoky páchané islamisty na státy EU

Autor této bakalářské práce se rozhodl přiblížit čtenáři podobu teroristických útoků formou detailnějšího popisu konkrétních útoků spíše, než aby se omezil na jejich prostý výčet. Ty budou rozděleny na útoky bombové, útoky páchané střelnými zbraněmi a v poslední řadě útoky uskutečněné za zneužití motorových vozidel. Každému z těchto útoků předchází úvodní kapitola, která popisuje obecná specifika použitých zbraní.

Samotný maximální rozsah bakalářské práce bohužel limitoval možnost přiblížit i ostatní tragické události, neboť jich bylo v krátkém čase uskutečněno až hrozivě mnoho. Tyto události si vyžádaly mnohé lidské životy a nejsou proto o nic méně významné než ty, které budou blíže uvedeny.

Bohužel jak již bylo zmíněno, kvůli snaze o jejich detailnější zpracování to nebylo možné. Budou tak uvedeny alespoň jedny z nejznámějších uskutečněných útoků (vždy jeden od každého způsobu provedení).

a) Bombové útoky

Jednou z nejčastějších metod teroristických útoků jsou právě již zmíněné bombové útoky. Na rozdíl od automatických zbraní je lze vyrobit přímo v zemi, ve které má být útok spáchán. Náklady přitom nejsou nijak vysoké. K výrobě takové zbraně jsou například použita běžně dostupná farmářská hnojiva. Například ta, která obsahují dusičnan amonný, který při zahřátí dokáže způsobit prudkou reakci

---

¹⁴⁰ Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality. Ochrana měkkých cílů. In: *mvr.cz* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR. [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>>

ŠIMKOVÁ, A. *Terorismus, jeho vývoj a současné formy : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2009. 58 s. .s. 14-15. Vedoucí bakalářské práce: prof. PhDr. Emanuel Pecka, CSc.

¹⁴¹ KURAS, Benjamin. Müller, Zdeněk. POJAR, Tomáš. *Islám v Evropě, obohacení nebo nebezpečí?*. 1. vydání. 99 s. s. 72. Praha : CEP, 2006. ISBN 80-86547-53-1

a následnou explozi. Cena této chemické látky se pohybuje mezi stem až dvěma sty korunami českými za kilogram.¹⁴²

V roce 2017 čelila skandálu ohledně této problematiky společnost Amazon, která jako internetový obchod poskytl potencionálním teroristům jak suroviny, tak i manuál k výrobě těchto výbušnin. Jedná se totiž o společnost, která disponuje rozsáhlým sortimentem zboží, a to včetně nejrůznějších chemických látek. Mezi nimi je například pyrotechnická směs termit. Ta samotná ale k výrobě účinné bomby nestačí, a tak se potencionální teroristé museli na internetových stránkách společnosti Amazon poohlédnout i po dalších potřebných ingrediencích, kterými firma samozřejmě též disponovala. U každého zboží se na tomto internetovém portále otevře i panel se souvisejícím doporučeným zbožím. V případě že se nějaká jiná osoba podívala na nabízený termit, automaticky se k dané látce objevily zbylé ingredience k výrobě bomby. V doporučeném zboží totiž byly ony zbylé látky, které byly předchozími teroristy k termitu prvotně vyhledávány. Program, který doporučuje zboží podle historie prohlížení, pak nově příchozím teroristům nechtěně poskytl návod k výrobě několika domácích bomb. Zdroje, ze kterých bylo čerpáno, také uvádí, že výše zmíněný termit společně s ostatními potřebnými surovinami vyšel cenově přibližně na dvacet britských liber. Tedy necelých šest set korun českých. V případě že by útočník chtěl zaútočit na rozsáhlejší veřejné prostranství (nádraží, metro, nákupní centra), musel by těchto látek ve stejném poměru koupit jistě více. I tak se jedná o levnou a relativně efektivní domácí výbušninu.¹⁴³

Španělsko 11. března 2004 – Výbušninami naložené vlaky

Jedenáctého března roku 2004 se ve Španělsku odehrál největší bombový útoků na území Evropské unie v 21. století. Celkem třináct batohů s výbušninami bylo rozmístěno ve čtyřech vlacích, které projížděly přes madridské nádraží Atocha. Právě zde explodovaly první dva vlaky. Zbylé vlaky byly následně odpáleny až ve vlakových zastávkách nedaleko nádraží. Batohy obsahovaly průmyslové dynamity španělské značky Goma-2 Eco (dnes již firma funguje pod jiným názvem). Ve vlacích explodovalo celkem deset batohů z třinácti připravených. Všechny čtyři vlaky, které

---

¹⁴² FLEMING, N. 2004. The cheap and easy recipe for bombs. In: *telegraph.co.uk* [online]. Jersey : Telegraph Media Group Limited, 31.05.2004.[cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/1458165/The-cheap-and-easy-recipe-for-bombs.html>>

¹⁴³ REVESZ, R.2017. Build your own bomb: How Amazon's algorithm helps suggest explosive recipes. In: *independent.co.uk* [online]. Londýn : The Independent, 18.09.2017 [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/amazon-algorithm-bomb-making-components-mother-of-satan-channel-4-investigation-a7954461.html>>

byly odpáleny, měly společnou část trasy. Buď přímo vyjízděly nebo alespoň stavěly v zástavce Alcalá de Henares, která se nachází třicet kilometrů od Madridu. Tam francouzská policie po několika hodinách od útoku našla automobil, ve kterém se našly součástky výbušnin. Batohy byly tedy s největší pravděpodobností umístěny na vlaky právě zde. Tento teroristický útok si vyžádal sto devadesát jedna lidských životů a téměř dva tisíce zraněných. K útoku se přihlásila skupina islamistů ze samozvané brigády mučedníka Abú Hafize Masrího, který údajně býval členem nejvyššího velení islamistické organizace Al-Qá'ida Teroristé se k útoku přihlásili již toho dne. Následně se schovávali v Madridu. Španělské policii se je podařilo vypátrat až následující měsíc. Při následném policejním zátahu na úkryt brigády všichni hlavní aktéři útoku spáchali sebevraždu. Během dvou následujících let bylo odsouzeno v souvislosti s daným případem jednadvacet osob. Důvodem, proč bylo Španělsko napadeno islamisty, byla pravděpodobně účast Španělska ve válce v Iráku.¹⁴⁴

b) Teroristické útoky za použití střelných zbraní

V poslední době se kromě bombových útoků na území Evropské unie objevily další dva odlišené způsoby, kterými lze teroristické útoky uskutečnit. První takovou možností je použití střelných zbraní. Na rozdíl od výbušných systémů je relativně snazší takovou zbraň získat a mnohem snadnější je ji v praxi použít. Bombu musí totiž někdo vyrobit a musí tak prokázat určité znalosti. To samé platí o případných útočnících, kteří musí pak na místě bombu odpálit. Většinou je k tomu tedy potřeba více lidí, kteří jsou nějakým způsobem organizovaní a musí mezi sebou více komunikovat a spolupracovat. Čím je pak skupinka početnější, tím je zde vyšší pravděpodobnost, že bude odhalena.¹⁴⁵

Možná právě proto se v poslední době objevují takzvaní osamělí vlci, kteří si raději sami pořídí na černém trhu střelnou zbraň a jejich následný útok může způsobit daleko vyšší ztráty na lidských životech než některé bombové útoky. Většinou jsou pro tyto účely zneužity automatické střelné zbraně, které se na území Evropské unie shání velmi obtížně. Například v České republice si nemůže automatickou pušku pořídít

---

¹⁴⁴ Přesně 911 dní po 11. září 2001 teroristé udeřili v Madridu. In: *ceskatelevize.cz*. [online]. Praha : Česká televize, 11.03.2009. [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/archiv/1460844-presne-911-dni-po-11-zari-2001-teroriste-uderili-v-madridu>>

K útokům v Londýně se hlásí přívrženci al-Kajdá. In: *novinky.cz* [online]. Praha : Borgis, a.s., 22.07.2017. [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/zahranicni/61332-k-utokum-v-londyne-se-hlasi-privrzcenci-al-kajda.html>>

¹⁴⁵ BAJEKAL, N. WALT, V. How Europes Terrorists Get Their Guns. In: *time.com* [online] Paříž : Time Inc. [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://time.com/how-europes-terrorists-get-their-guns/>>

ani bezúhonný občan disponující zbrojním průkazem. Stejný zákon platí i ve Francii, kde se odehrály jedny z prvních i ty nejtragičtější teroristické útoky spáchané tímto druhem zbraní. Jiná situace je například ve Švýcarsku, kde je v oběhu mezi občany střelných zbraní odhadem až šest milionů kusů.¹⁴⁶

Odborníci se shodují, že většina nelegálně držených zbraní pochází ze zemí balkánského poloostrova, kde po válce v Jugoslávii zůstaly miliony střelných zbraní, které dnes na daném území již nejsou k užitku a jsou proto nelegálně svými majiteli prodávány. Mnohdy se jedná právě o automatické pušky, které jsou teroristy používány. Právě z tohoto důvodu, že se jde spíše o individuální prodej, je pak velmi obtížné takové zbraně na území Evropské unie vypátrat. Mnohem snazší by totiž bylo, kdyby se policie mohla zaměřit jen na jednu velkou pašeráckou síť.¹⁴⁷

Francie 7. ledna 2015 – útok na redakci časopisu Charlie Hebdo

Redakce satirického časopisu Charlie Hebdo si ve svých výtiscích dlouhodobě dělala z islamistů a muslimů legraci. Redakce za to čelila kritice i všelijakým výhrůžkám. Již dříve byla do redakce vhozena i zápalná láhev. Naštěstí se událost odehrála v pozdních večerních hodinách, a tak v redakci už nikdo nebyl přítomný a nikdo tak nemohl být zraněn. Redakce však setrvala ve své činnosti a stala se tak terčem dalšího útoku. Sedmého ledna roku 2015 vtrhli do redakce Charlie Hebdo dva maskovaní muži s útočnými puškami Ak-47 a zavraždili všechny přítomné. Na místě zemřelo celkem jedenáct osob včetně šéfredaktora časopisu Stéphana Charbonniera. Při následném útěku z redakce zastřelili teroristé i jednoho policistu. Policie se následně vydala útočníkům po stopě a zjistila, že se jedná o bratry alžírského původu Saida a Chérifa Kouachiovi. Teroristé se ukryli v jedné z veřejných budov ve východní části Francie a zde se následně zabarikádovali.¹⁴⁸

Ve stejnou dobu v té samé části Paříže se pak objevil třetí komplic již zmíněných bratrů. Ten zadržel několik rukojmí v nedalekém obchodě. Tento komplic byl s bratry v kontaktu a snažil se je tímto způsobem krýt, v případě že by je policie napadla.

---

¹⁴⁶ BAJEKAL, N. WALT, V. How Europes Terrorists Get Their Guns. In: *time.com* [online] Paříž : Time Inc. [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://time.com/how-europes-terrorists-get-their-guns/>>

¹⁴⁷ BAJEKAL, N. WALT, V. How Europes Terrorists Get Their Guns. In: *time.com* [online] Paříž : Time Inc. [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://time.com/how-europes-terrorists-get-their-guns/>>

¹⁴⁸ Teroristický útok ve Francii na redakci Charlie Hebdo. In: *aktualne.cz* [online] Praha : Economia, a.s., 27.01.2015 [cit. 2017-10-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/teroristicke-utoky-ve-francii/r~c93d1740a66a11e49e4b0025900fea04/>>

Nakonec francouzská policie vtrhla do obou teroristických úkrytů naráz. Všichni tři útočníci byli zneškodněni, ale v obchodě zemřeli celkem čtyři civilisté.¹⁴⁹

Další výtisk časopisu vyšel týden poté jako obvykle. Byl zde znázorněn prorok Mohamed, který truchlil nad zmařenými životy členů redakčního štábu. Vytisklo se celkem sedm milionů výtisků. Přitom do té doby se tisklo vždy pouze přibližně šedesát tisíc výtisků. Navzdory ohromnému množství se na většině místech časopis vyprodal do posledního kusu.¹⁵⁰

c) Útoky páchané za zneužití motorových vozidel

Poslední zvláště nebezpečný způsob provedení teroristického útoku, který se v posledních několika letech objevil, je zneužití motorových vozidel. Co se týče Evropské unie, jednalo se o bezprecedentní způsob útoku, který se bohužel ukázal jako velmi efektivní a do té doby nepředvídatelný. První útok se stal 14. července roku 2016 ve Francii. Islamisté, a s ním celý svět, si pak rychle uvědomili, jak velikým potenciálem útok těmito běžně dostupnými prostředky disponuje. Radikálové, kteří do té doby neměli prostředky k útoku, na sebe nenechali dlouho čekat. Během relativně krátkého časového období bylo spácháno takových útoků hned několik.¹⁵¹

Francie 14. července roku 2016 – Útok v Nice

První a nejtragičtější útok se odehrál 14. července roku 2016 ve francouzském městě Nice. V jedné z jeho částí se shromáždily tisíce lidí, které čekaly na ohňostroj. V celé zemi probíhal v ten den státní svátek, kdy si francouzští občané připomínali pád Bastily. Z ničeho nic však ve večerních hodinách najelo do davu nákladní auto, které doslova projelo davem lidí, který stál u silnice. Terorista, následně identifikovaný jako Mohamed Lahouaiej, zde usmrtil přibližně pětadesát osob a dalších sto zranil (jiné zdroje uvádí, že zraněných bylo až tři sta). Jednalo se o Francouze ve středním věku tuniského původu.¹⁵²

---

¹⁴⁹ Teroristický útok ve Francii na redakci Charlie Hebdo. In: *aktualne.cz* [online] Praha : Economia, a.s., 27.01.2015 [cit. 2017-10-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/teroristicke-utoky-ve-francii/r~c93d1740a66a11e49e4b0025900fea04/>>

¹⁵⁰ Teroristický útok ve Francii na redakci Charlie Hebdo. In: *aktualne.cz* [online] Praha : Economia, a.s., 27.01.2015 [cit. 2017-10-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/teroristicke-utoky-ve-francii/r~c93d1740a66a11e49e4b0025900fea04/>>

¹⁵¹ Nice attack: What we know about the Bastille Day killings. In: *bbc.com* [online]. Londýn: The BBC, 19.08.2016 [cit. 2017-10-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.bbc.com/news/world-europe-36801671>>

¹⁵² Nice attack: What we know about the Bastille Day killings. In: *bbc.com* [online]. Londýn: The BBC, 19.08.2016 [cit. 2017-10-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.bbc.com/news/world-europe-36801671>>

Na konci jeho zběsilé jízdy už čekala francouzská policie, která útočníka zneškodnila. V autě byly kromě střelných zbraní nalezeny i ruční granáty, ačkoliv se následně zjistilo, že se jedná většinou o makety. To vysvětluje, proč tyto zbraně při útoku nebyly použity. Samotný útok provedl útočník sám na vlastní pěst. Policie později zadržela minimálně pět dalších osob, které byly obviněny, že se na přípravě útoku podílely. K celému útoku se přihlásil Islámský stát. Podle odborníků teroristé jednali právě na výzvy této teroristické organizace, která prostřednictvím sociálních medií nabádá muslimy žijící v EU k útokům na země Evropské unie. Výjimečný stav, který měl v té době zrovna skončit, byl pak opakovaně znovu prodloužen.¹⁵³

6.3.3 Shrnutí kapitol o islámském terorismu

Podle autora této bakalářské práce teroristé během několika let prokázali, že jsou schopni zaútočit kdykoliv a kdekoliv. Vybírají si zpravidla ty nejzranitelnější cíle a neváhají při útoku obětovat vlastní život. Nelze opomenout skutečnost, že desítkám pokusů o teroristický útok se podařilo zabránit. Bohužel není v silách našich bezpečnostních složek, aby byla kontrolována každá osoba pohybující se na území Evropské unie. Nejhorší odhalitelní jsou pak takzvaní osamělí vlci, kteří útočí sami na vlastní pěst. Stopy, které jejich příprava na útok zanechává, jsou mnohdy nepatrné a je tak velmi obtížné takovému útoku zabránit. Děje se tak i proto, že teroristé mohou k útoku použít jakýchkoliv prostředků, které činí útok důraznější. Samotné nože, sebevražedné pásy i záměr najet s vozidlem do lidí, lze odhalit až při samotném pokusu o útok.

Posílení počtu bezpečnostních složek a přísnější kontroly na hranicích jsou podle autora této bakalářské práce zatím asi jedinou prevencí. Pokud byli teroristé zastaveni v relativně krátkém časovém úseku, jak se již několikrát stalo, bylo to právě díky blízké přítomnosti policistů a vojáků na daných úsecích. Dále je třeba zmínit, že ačkoliv se daří efektivně vítězit nad Islámským státem a jinými teroristickými organizacemi na jejich území, jejich zničení celou situaci nevyřeší. Myšlenka radikální formy islámu má již dlouho tradici a dokud se budou tímto smýšlením řídit řady muslimů, jako tomu bylo dodnes, teroristické útoky na občany Evropské unie nikdy nezmizí natrvalo.

---

¹⁵³ Nice attack: What we know about the Bastille Day killings. In: *bbc.com* [online]. Londýn: The BBC, 19.08.2016 [cit. 2017-10-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.bbc.com/news/world-europe-36801671>>

Nice truck attack: French police arrest eight more suspects In: *theguardian.com* [online] Řím : The Guardian, 20.09.2016 [cit. 2017-10-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.theguardian.com/world/2016/sep/20/nice-truck-attack-french-police-arrest-eight-new-suspects>>

Závěr

Autor této bakalářské práce je přesvědčen o tom, že čtenář byl úspěšně seznámen se základní problematikou islamismu a fundamentalismu, která v dnešní době vrhá na celé islámské náboženství značně negativní pohled (ze strany nemuslimů). Řada politiků i občanů neznalých islámu toto náboženství obhajuje a vyzdvihuje jako ve své podstatě náboženství mírumilovné a neškodné, které hlásá lásku, spravedlnost, zbožnost, pomoc potřebným atd. Nikdo z nich si neuvědomuje, že se jedná pouze o jednu stranu mince. Ta druhá sice potvrzuje některé z těchto pozitivních aspektů islámu, ale pouze v případě, že jste muslim. Pokud muslim nejste, je zde džihád, který vás donutí, abyste jím byli. V nejideálnějším případě vás přiměje konvertovat svou propagandou, než přijde na řadu bezprostřední násilí, ale jednoho dne vás jistě donutí. Pro kafíry (bezvěrce) není v Koránu ani sunně nic, co by stálo za obhajobu islámu jako tolerantního náboženství.

Člověk by si mohl říci, že se v nejhorším případě stane křesťanem a ten je muslimy přeci do určité míry akceptován. Jak již ale bylo zmíněno, i zde je malý háček. Takový křesťan, který se podrobí právu šaría a uzná proroka Muhammada za posledního z Božích proroků, nebude křesťanem o nic více než samotný muslim. Tedy až na absenci většiny svých práv.

Pokud jednoho dne bude v Evropské unii početně převládat muslimské obyvatelstvo nad zbylými občany EU, což má podle statistických odhadů nastat někdy do konce 21. století, lze odhadovat, že celá Evropa bude rázem islámská. Stane se tak nejen kvůli strachu z džihádu, ale především kvůli špatně nastavenému demokratickému systému, který jednoho dne umožní rozložit vlastní chráněné hodnoty zcela legální cestou. Zkrátka většina parlamentních postů států EU bude obsazena muslimskými politiky, budou schvalovány zákony podle vzoru práva šaría a naše demokratické režimy tak jednoho dne zcela zaniknou. V té době bude beztak již řadu let uplatňováno právo šaría na většině místech Evropské unie. Jak autor této bakalářské práce zjistil, v mnoha městech EU se tak děje již dnes.

To vše je pouze malý náčrt scénáře, který by v teoretické rovině s nejvyšší pravděpodobností nastal. Jedná se však o tu samou teoretickou rovinu, která hlásá, že islám je mírumilovným a tolerantním náboženstvím. Podle určitých výkladů možná i ano, ale ve své podstatě jistě ne.

Je tedy islám sám o sobě vskutku natolik nebezpečný? Islám je sám o sobě ideologií, která reflektuje neomezené možnosti islámu nabyté krátce po jeho vzniku. Dnešní džihád, který je odrazem těchto prvotních úspěchů, je neodmyslitelnou součástí islámu a představuje velmi vážnou hrozbu pro každého nemuslima. Zatímco křesťanské prameny byly zneužívány k obhajobě násilí, v islámských pramenech je toto násilí přímo obsaženo, a to brzdí možnost reformace tohoto náboženství téměř již od jeho samotného vzniku. Právě tato skutečnost činí mezi křesťanstvím a islámem ten zásadní rozdíl. Tedy názor některých obhájců islámu, že i křesťanství bylo ideologií, která si vyžádala mnohé lidské životy, nehledě na to, jak moc je pravdivý, je na obhajobu islámu a jeho šancí na reformaci zcela neaplikovatelný (v porovnání s křesťanstvím). Nejzbožnější křesťan nebude vykazovat známky agrese, aniž by se zradikalizoval, zřekl se části svých pramenů a porušil mnohá přikázání. V opačném případě není vzorným křesťanem. Nejzbožnější muslim má od Boha nakázán džihád, šíření islámu po celém světě, a nebude váhat použít násilí či obětovat vlastní život, aby tuto Boží vůli naplnil. Musel by se naopak on zřící některých svých povinností a části islámských pramenů, aby jeho chování mohlo být vůči nemuslimům přátelské. O to je pak ale méně vzorným muslimem.

Mnozí občané Evropské unie se hlásí ke křesťanství, avšak svoji víru nijak aktivně nevyznávají. Víra je pro ně silně osobní záležitostí. Proto řadu křesťanských obyčejů a povinností berou tito lidé s nadhledem a mnohdy od nich i nadobro upouštějí.

Lehce s nadsázkou je tedy autor toho názoru, že u většiny muslimů vychovaných Evropskou unií je tento princip podobný. Tedy nakázané násilí nacházející se v islámských pramenech, berou tito muslimové s nadhledem a přiřazují ho k jednotlivým veršům, které vytržené z kontextu, nemohou být aplikovány na dnešní dobu. Vždyť i samotný Korán za určitých okolností připouští dualistický pohled na jednání vůči kafirům.

Rychlost šíření islámu je však stále velmi vysoká a společně s migračními proudy, které se staly reálnou hrozbou, je velmi pravděpodobné, že do konce tohoto století bude vskutku většina obyvatelstva Evropské unie muslimského vyznání. Této skutečnosti tedy nezabrání ani absence džihádu (agrese) ze strany liberální muslimské komunity. Nutno zmínit, že významnou roli v tomto jevu zastane i bezkonkurenčně vysoká míra porodnosti v těchto muslimských menšinách. O to více je pravděpodobné, že islámský fundamentalismus nabude na své síle. Jak již bylo několikrát zmíněno, stačí, aby se muslim snažil prohlubovat vlastní zbožnost, což je jeho základní povinností

i v těch nejliberálnějších proudech islámu, a je zde veliký potenciál, že si vezme k srdci i džihád mečem. Proč by také dělal jakékoliv výjimky, když do té doby všechny povinnosti vycházející z Koránu a sunny řádně plnil?

Co se týče liberální části muslimů (přibližně 60-70 % z celkového počtu muslimů na území EU), jejich kladné postoje vůči demokratickým režimům vycházejí spíše z přizpůsobení jejich života podle vzoru společnosti Evropské unie, než z jakýchkoli mírumilovných či tolerančních aspektů islámu. Tento integrační proces se však utvářel i desítky let. Proto jsou nové migrační proudy a doposud neúspěšná integrace některých muslimských menšin nadále vážnou hrozbou, které se Evropské unii ještě nepodařilo řádně čelit a možná ani nikdy nepodaří. Tato hrozba se může projevit posílením islámského fundamentalismu, který jednoho dne bude konkurovat základním lidským právům, které se pravděpodobně stanou stejně jako neofundamentalismus nevšedním fenoménem v islámské Evropě, která bude oběma jevy opovrhovat stejnou vahou.

Neofundamentalismus bude pro islámskou společnost příliš ortodoxní a základní lidská práva naopak příliš liberální. Tak jako tak, pokud se současné podoby islámu ve světě nereformují a jeho rychlost šíření nepoleví, nebude to naše demokratická společnost, která by jednoho získala šanci svést s neofundamentalismem poslední souboj, nýbrž ta islámská.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. ALI, Abdallah Josuf. *Svatý Korán, český překlad, význam a komentář s rejstříkem veršů*. Přeložil. HRBEK, Ivan. PROCHÁZKA, Josef. 1. vydání. Praha : AMS, 2000. 826 s. ISBN 80-9024419-1-3
2. BERÁNEK, Ondřej. OSTRÁNSKÝ, Bronislav (ED). *Islámský stát: Blízky východ na konci času*. Praha : Academia, 2017. 296 s. ISBN 978-80-200-2654-5
3. Institut Václava Klause. *Masová imigrace, Záchrana nebo zkáza Evropy?*. 1.vydání. Praha : UNIPRINT s.r.o. , 2016. 221 s. ISBN 978-80-87806-95-1
4. KAMBOURI, Tania. *Policistka volá o pomoc*. 1. vydání. Praha : Ikar, 2016. 208 s. ISBN 978-80-249-3081-7
5. KROPÁČEK, L. *Duchovní cesty*. Praha : Nakladatelství Vyšehrad, spol. s.r.o., 1993. První vydání. 296 s. ISBN 80-7021-125-3
6. KURAS, Benjamin. Müller, Zdeněk. POJAR, Tomáš. *Islám v Evropě, obohacení nebo nebezpečí?*. 1. vydání. Praha : CEP, 2006. 99 s. ISBN 80-86547-53-1
7. MENDEL, Miloš. *Džihád, Islámské koncepce šíření víry*, 1. vydání. Brno : Atlantis, 1997. 232 s. ISBN 80-7108-151-5
8. MENDEL, Miloš. *S puškou a Koránem: pojmy a argumenty soudobého islámského fundamentalismu*. Praha : Orientální ústav akademie věd České republiky, 2008. 241 s. ISBN 978-80-85425-63-5
9. POTMĚŠIL, Jan. *Šaría: Úvod do islámského práva*. Praha : Grada Publishing, 2012. 224 s. ISBN 978-80-247-4379-0
10. WARNER, Bill. *Právo šaría pro nemuslimy*. 2. vydání. Brno : Center for the Study of Political Islam, 2015. ISBN 978-80- 88089-00-1

Elektronické zdroje

1. ČERNÝ, K. Islám v diaspoře – muslimové v zemích Evropské unie. *Geografické rozhledy*. V zorném poli geografů. [online] Praha : Nakladatelství P3K s.r.o. [cit. 2018-22-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.geograficke-rozhledy.cz/archiv/clanek/771/pdf>>
2. Pew Research Center o vývoji počtu muslimů v Evropě. In: *zidovskelisty.info* [online] 04. 12. 2017. [cit. 2018-22-03]. Dostupné z WWW: <<https://zidovskelisty.info/2017/12/04/pew-research-center-o-vyvoji-poctu-muslimu-v-evrope/>>
3. Arabské jaro. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 11.12.2014, poslední aktualizace 2.12.2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Arabsk%C3%A9_jaro>.
4. Evropská migrační krize. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. St. Petersburg (Florida) : Wikipedia Foundation, 11.12.2014, poslední aktualizace 21.11. 2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <https://cs.wikipedia.org/wiki/Evropsk%C3%A1_migra%C4%8Dn%C3%AD_krize>

5. ČTK, 2017. Migrační proudy do Evropy vyschly, počet uprchlíků výrazně klesl. In: *Zpravy.e15* [online]. Brno : C.N. Invest a.s., 06.01.,2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <<http://zpravy.e15.cz/zahranicni/udalosti/migracni-proudy-do-evropy-vyschly-pocet-uprchliku-vyrazne-klesl-1327424>>
6. ČvT. 2016. STŘEDOMOŘÍ – MIGRAČNÍ BRÁNA DO EVROPY. In: *clovekvtsni.cz* [online]. Praha : Člověk v tísni o.p.s., 03.10.2016 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <<https://www.clovekvtsni.cz/co-delame/migrace-v-souvislostech/stredomori-migracni-brana-do-evropy-3517gp>>
7. Silvestrovské sexuální útoky tentokrát zaměstnaly policii v Rakousku. In: *ceskatelevize.cz* [online]. Praha : Česká televize, 05.01.2017 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/svet/2003647-silvestrovske-sexualni-utoky-tentokrat-zamestnalypolicii-v-rakousku>>
8. Nepokoje mezi běženci v Hamburku. Na místě musela zasahovat policie. In: *lidovky.cz* [online]. Praha : MAFRA a.s., 01.10.2015 [cit. 2017-12-03]. Dostupné z WWW: <https://www.lidovky.cz/nepokoje-mezi-bezenci-v-hamburku-na-miste-musela-zasahovat-policie1ds-/zpravy-svet.aspx?c=A151001_110302_in_zahranici_ELE>
9. ŠVAMBERK, Aleš. Hamás. In: *tema.novinky.cz* [online] Praha : Borgis, a.s. [cit. 2017-27-03]. Dostupné z WWW: <<https://tema.novinky.cz/hamas>>
10. ŠIK, Jan, 2015. Tajné politické společnosti: Muslimští bratři. In: *jansik.blog.idnes.cz* [online] Praha : Mafra, a.s., 21.09.2015 [cit. 2017-27-03]. Dostupné z WWW <<https://jansik.blog.idnes.cz/blog.aspx?c=477451>>
11. SOBOTKA, B. Proč musí Evropa pomáhat v boji proti Islámskému státu. In: *bohuslavsobotka.cz* [online]. Praha : Poslanecká sněmovna [cit. 2017-25-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.bohuslavsobotka.cz/proc-musi-evropa-pomahat-v-boji-proti-islamskemu-statu>>
12. KRUPKA, Jaroslav, 2017. Islámský stát ztratil 95 procent svého kalifátu, tvrdí koalice proti němu. In: *denik.cz*. Praha : Vltava Labe Media, 16.11.2017 [cit. 2017-25-03]. Dostupné z WWW: <https://www.denik.cz/ze_sveta/islamsky-stat-ztratil-95-procent-sveho-kalifatu-tvrdi-koalice-proti-nemu>
13. Takzvaný Islámský stát byl sice poražen, ale ideologie ne, varoval Pavel. In: *natoaktual.cz*. [online]. Ostrava : Jagello 2000, 17.01.2018 [cit. 2017-25-03]. Dostupné z WWW: <http://www.natoaktual.cz/pavel-islamsky-stat-isil-irak-nato-d5h-na_zpravy.aspx?c=A180118_083155_na_zpravy_m00>
14. NATO vstoupí do koalice proti IS. Nikdy nepřestaneme bojovat, řekl Trump. In: *zpravy.idnes.cz*. [online]. Praha : Mafra, 25.05.2017 [cit. 2017-25-03]. Dostupné z WWW:<https://zpravy.idnes.cz/nato-vstoupi-do-koalice-proti-is-doe-/zpr_nato.aspx?c=A170525_121852_zpr_nato_inc>
15. Boj o Mosul byla jatka, která nepřežilo 40 tisíc civilistů. Přeživší mlčí a obávají se msty islamistů. In: *info.cz* [online]. Praha : Czech News Center a.s., 19.07.2017 [cit. 2017-25-03]. Dostupné z WWW: <<http://www.info.cz/svet/boj-o-mosul-byla-jatka-ktera-neprezilo-40-tisic-civilistu-prezivsi-mlci-a-obavaji-se-msty-islamistu-13134.html>>
16. Odbor bezpečnostní politiky, 2009. Definice pojmu terorismus. In: *mvr.cz* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR, 29.07.2009 [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/definice-pojmu-terorismus.aspx>>

17. Můj syn terorista. Evropští rodiče mluví o dětech uprchlých k Islámskému státu. In: *aktualne.cz* [online]. Praha : Economia, a.s., 12.06. 2016 [cit. 2017-10-12]. Dostupné z WWW: <<https://zpravy.aktualne.cz/zahranici/muj-syn-terorista-evropsti-rodice-mluvi-o-detech-uprchlych-k/r~9ac569bc4abe11e7b0440025900fea04/>>
18. Odbor bezpečnostní politiky a prevence kriminality. Ochrana měkkých cílů. In: *mvr.cz* [online]. Praha : Ministerstvo vnitra ČR. [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/ochrana-mekkych-cilu.aspx>>
19. FLEMING, N. 2004. The cheap and easy recipe for bombs. In: *telegraph.co.uk* [online]. Jersey : Telegraph Media Group Limited, 31.05. 2004 [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.telegraph.co.uk/news/uknews/1458165/The-cheap-and-easy-recipe-for-bombs.html>>
20. REVESZ, R.2017. Build your own bomb: How Amazon's algorithm helps suggest explosive recipes. In: *independent.co.uk* [online]. Londýn : The Independent, 18.09.2017 [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.independent.co.uk/news/uk/home-news/amazon-algorithm-bomb-making-components-mother-of-satan-channel-4-investigation-a7954461.html>>
21. Přesně 911 dní po 11. září 2001 teroristé udeřili v Madridu. In: *ceskatelevize.cz*. [online]. Praha : Česká televize, 11. 03. 2009. [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/archiv/1460844-presne-911-dni-po-11-zari-2001-teroriste-uderili-v-madridu>>
22. K útokům v Londýně se hlásí přívrženci al-Kajdá. In: *novinky.cz* [online]. Praha : Borgis, a.s., 22.07.2017 [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.novinky.cz/zahranicni/61332-k-utokum-v-londyne-se-hlasi-privrzenci-al-kajda.html>>
23. BAJEKAL, N. WALT, V. How Europes Terrorists Get Their Guns. In: *time.com* [online] Paříž : Time Inc. [cit. 2017-08-12]. Dostupné z WWW: <<http://time.com/how-europes-terrorists-get-their-guns/>>
24. Teroristický útok ve Francii na redakci Charlie Hebdo. In: *aktualne.cz* [online] Praha : Economia, a.s., 27.01.2015 [cit. 2017-10-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.aktualne.cz/wiki/zahranici/teroristicke-utoky-ve-francii/r~c93d1740a66a11e49e4b0025900fea04/>>
25. Nice attack: What we know about the Bastille Day killings. In: *bbc.com* [online]. Londýn: The BBC, 19.08.2016. [cit. 2017-10-12]. Dostupné z WWW: <<http://www.bbc.com/news/world-europe-36801671>>
26. Nice truck attack: French police arrest eight more suspects In: *theguardian.com* [online] Řím : The Guardian, 20.09.2016 [cit. 2017-10-12]. Dostupné z WWW: <<https://www.theguardian.com/world/2016/sep/20/nice-truck-attack-french-police-arrest-eight-new-suspects>>

Legislativní dokumenty

1. Zákon č. 141/1961 Sb., Zákon o trestním řízení soudním (trestní řád). In: *zakonyprolidi.cz* [online] 29.11. 1961. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>>

Ostatní zdroje

1. ŠUPOVÁ, P. *Tisíc a jeden islamismus: pluralistické pojetí konceptu. Případová studie Marockého království* : diplomová práce. Olomouc : Univerzita Palackého v Olomouci, 2012. 111 s. Vedoucí diplomové práce: Mgr. Markéta Žídková, PhD., M.A.
2. ŠIMKOVÁ, A. *Terorismus, jeho vývoj a současné formy* : bakalářská práce. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, z. ú., 2009. 58 s. Vedoucí bakalářské práce: prof. PhDr. Emanuel Pecka, CSc.

Seznam zkratk

1. IS- Islámský stát
2. EU- Evropská unie